Spiritul revistei „România Pitorească”

La vremea existenței ei antedecembriste, revista „România Pitorească” a fost **unica** publicație de oarece durată care a conținut și pagini de munte. După anul 1989, fie și în condițiile libertății presei, a fost singurul periodic – de amintitul gen – care, pînă în momentul apariției acestui volum (fie și rărindu-și frecvența), nu și-a încetat apariția.

În anii democrației populare

„România Pitorească” apare în 1972[1], sub mantaua Ministerului Turismului, unde completa o serie de publicații deja existente (de pildă Almanahul Turistic). Inițial, s-a aflat fruct al deschiderii – de oarece liberalism (raportat la acele vremuri) – ce a însoțit primii ani ai epocii Nicolae Ceaușescu.

Revista își revendica filiația din „cartea lui Vlahuță ROMÂNIA PITOREASCĂ, volum antologic de drumeție” (Pop Simion[2]), ieșit de sub tipar în 1901. Tot atunci, ministrul Turismului (Ioan Cosma) sublinia că publicația se vrea „*un puternic factor de promovare a mișcării turistice românești, informînd prin imagine şi metaforă despre patrimoniul turistic al țării și marile realizări în construcția socialismului, operînd o largă*

[1] „În 1971, odată cu înființarea Ministerului Turismului – ca și a altor instituții de profil: Institutul de cercetări, Publiturism etc., «Vacanțele [în România]» și «Almanahul» [Turistic] trec în subordonarea sa, atunci fiind lansată și revista «România Pitorească»” (M. Ogrinji, RP 4/2008) .

[2] Inițial, redactor șef a fost Ioan Crăciun, dar curînd postul va fi preluat (pînă la finele lui 1989) de către Pop Simion.

difuziune a fenomenului turistic autohton și străin în conștiința națională, în concordanță cu politica internă și externă a Partidului Comunist Român."

Revista, indiscutabil una interesantă pentru acele vremuri, grupa materiale de actualitate...:

„– Unde vă petreceți vacanța, Radu Beligan?
– Cu ani în urmă am descoperit pe malul mării un sat pitoresc și ospitalier care se cheamă 2 Mai. Pe atunci erau doar cîțiva scriitori și artiști care ne petreceam vacanțele în sate simple, cu grădini pline de flori, înșirate de-a lungul străzii.
De cîtva timp, 2 Mai-ul a devenit o localitate turistică internațională și probabil în curînd se vor ridica și acolo blocuri elegante. Atunci eu voi căuta alt sat…"

Titluri, în primul an: „Formule de vacanță", „Formule de excursii", „Turiștii întreabă: cine pe cine servește?", „Tîrgoviștea copilăriei mele", „Dinastiile văii petrolului", „Cu soții Ciulli în arhipelagul Munților Ascuțiți"; „Avem o Dobroge submarină? Destăinuirile unui acvanaut"

... dar și altele care se voiau de domeniul perenului (cu stilistica de rigoare):

„Schimbarea anului. Cosmic, operațiunea durează, manevra planetei în jurul Soarelui are o solemnitate gravă, pe care oamenii au presimțit-o din timpuri imemoriabile, încă înainte ca astronomii să calculeze anul tropic. O legătură imprescriptibilă s-a creat între ei și astrul strălucitor, dătător de lumină și de viață, o legătură ce i-a făcut pe oameni, dintotdeauna, să întîmpine solstițiul de iarnă [–] *«ziua nașterii Nebiruitului Soare»* [–] *cu cîntece și serbări, cu daruri și urări de belșug. Spațiul carpatino-dunărean a răsunat ca o vastă cutie de rezonanță, reverberînd peste vreme clocotul de bucurie al acestui nesfîrșit alai sărbătoresc"* (Paul Anghel)

„Iarna alpină este anotimpul bucuriei de a trăi, o bucurie care ne oferă cu dărnicie o singură zi însorită, petrecută pe întinderi albe, ușor vălurite, sub atingerea plăcută a razelor unui soare molcom, alunecînd pe schiuri și uitînd că în aceleași ceasuri, pe alte culmi montane, bîntuie poate marile răbufniri ale stihiilor iernii" (I.I.-Dunăreanu) etc.

Titluri, pe aceeași linie: „Acum, cînd încolțesc legendele primăverii", „Cucuteni", „Badea Cîrțan – adevăr și legendă", „De atunci am început să mă visez la Alba Iulia", „Cunoașterea satului contemporan nu poate fi redusă la sala de spectacol" etc.
Cantitativ, predomină detașat primul tip de materiale, de actualitate.

Stilul publicației se află aerisit, modern (raportat la epocă), cu design pe măsură.

MUZEUL NORDULUI

Rînduri în fugă...

De notat este și existența unei zone privitoare la mersul pe munte, în bună parte cuprinsă în rubrica ”Alpină”. Și unde întîlnim condeie consacrate precum Walter Kargel, Gheorghe Epuran, Emilian Cristea, Mihai Bâră, Dan Pasere, Iosif Gheție...

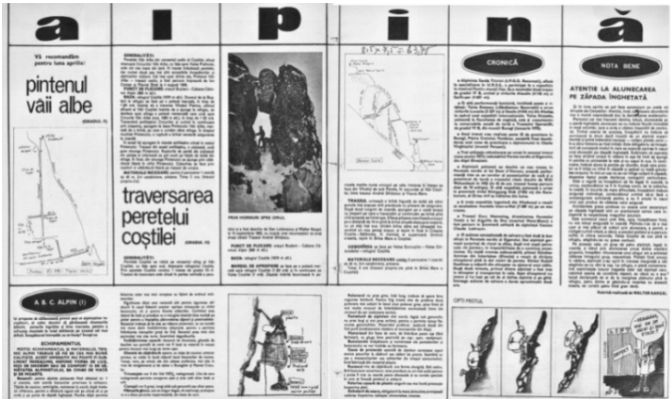

Din filele revistei, în acest 1972, emană un aer destins, care va fi tulburat însă la începutul anului următor… De unde anterior numele maimarelui țării, Nicolae Ceaușescu, fusese rar pomenit, o campanie derulată la nivel național[1] răzbate inevitabil și în „România Pitorească”. Mai exact, de acum vor fi reproduse curent citate din gîndirea liderului (de pildă, „Luptele revoluționare de la 1848 au afirmat dreptul sacru al poporului român la existență de sine stătătoare”), dar vor exista și adaptări în discursul condeielor revistei:

„Potenţialul de azi al ţării, puterea creativă a naţiunii, virtuţile specifice ale societăţii socialiste românești transpar, cu maximă rapiditate şi într-o foarte fidelă expresie, în întreg evantaiul activităţilor de turism: noile staţiuni (adevărate nestemate de arhitectură), hotelurile de înaltă dotare (cumulînd contribuţia tuturor ramurilor economiei). serviciile, ospeţia, fantezia şi bunul gust (atribute ale nivelului de ci-

[1] Este prima manifestare – la nivel național – a cultului personalității lui N. Ceaușescu, ocazionată de ceea ce a fost numită aniversarea a 55 ani de viață și 40 (sic!) de activitate revoluționară”. Germenele ei fusese pus însă în iulie 1971, odată cu vizita amintitului lider comunist în țări precum China și Coreea de Nord.

vilizație) ș.a.m.d. În consecinţă, oricare moment însemnat de istorie naţională este lesne de găsit-citit în vasta enciclopedie care este natura patriei, în atoategrăitorul muzeu care este spațiul României, cu ale sale aşezări, tipologii, cîmp memorial, peisaj («rîul, ramul»), pietre de hotar, semne de continuitate și permanență în bazinul carpato-dunărean." (Pop Simion[1])

Lucrurile se vor schimba încă o dată în rău la 1974, cînd pe întinsul țării sînt desființate publicații, iar pentru cele rămase are loc o reducere a formatului[2], cum este și cazul „României Pitorești". Aproximativ în aceeași perioadă, se produce o reorganizare materialelor despre munte, cea mai mare parte a lor fiind cuprinse de acum în noua rubrică „Biblioteca montaniardului", gestionată de Emilian Cristea.

Influența cursului retrograd luat de societatea românească se va accentua în următoarea perioadă. Devin tot mai dese trimiterile ideologice din editorialul revistei (semnat îndeobște de Simion Pop)…:

„Ne-am gîndit să cinstim vîrsta de trei decenii a țării eliberate și cel de-al XI-lea Congres al Partidului lansînd «ciclul orașelor» [...] *așezări urbane care s-au cristalizat și au fost decretate oraș în anii puterii populare* [...] *Fierbintele nostru omagiu pentru anul-jubileu România XXX, semnul dragostei pentru sfînta și mereu reînnoita vatră a străbunilor..."*[3]

… al căror spirit se extinde invitabil și în restul revistei.

Titluri: „Itinerar revoluționar [/] Locuri istorice legate de desfășurarea insurecției naționale antifasciste în București"; „Țara la cotele civilizației socialiste" (interviu cu George Macovescu); „Tineri, să ne cunoaștem patria socialistă"; „Să promovăm stilul românesc, specificul propriu" etc., etc.

---

[1] În editorialele aceluiași apare la 1973 și ideea „Satul – univers turistic neexplorat", devenită apoi titlu de rubrică. La începutul anului următor e pomenit pentru prima dată M. Eminescu, ce va rămîne o constantă a revistei, mai ales după 1990.

[2] Dintre marile cotidiane, rămîn la formatul anterior doar „Scînteia" și „România Liberă", celelalte trecînd în format A3.

[3] Trimiteri la înaintași ori la mediul rural s-au făcut și în scurta perioadă liberală a revistei, dar lipsite de stilistică grandilocventă/eroică.

Revista reproduce acum și așa-numitul Cod al eticii și echității socialiste, iar în paralel clamează: „Trăiască victoria în alegeri a Frontului Unității Socialiste!”

Activități montane benigne, precum „Asaltul Carpaților” (executarea de marcaje), se desfășoară acum „în cinstea Congresului XI”. În același timp, sînt elogiați tinerii care „în loc de Jimmy[1] Hendrix preferă să asculte respirația muntelui[2]”

E de spus că întregul demersul are loc în ritmul unui original dans, cu un pas înapoi, urmat de un altul pe loc (ce lasă impresia că a trecut furtuna), ajungîndu-se în 1989 ca mai multe pagini ale „României Pitorești” – între ele, editorialul – să fie permanent dedicate Cîrmaciului[3].

Așa fond, la origine al anilor ’50, respiră și un articol despre Soveja:

CONTINUITATEA ȘI PERMANENTA ROMÂNILOR

SOVEJA

„– Curn ai obținut pământul de la Mărăşeşti?

[1] Grafia corectă: *Jimi*.

[2] „Hai cu noi [la o acțiune speologică], renunță măcar o dată la televizor, la șprițul și lenea de sfîrșit de săptămînă”

[3] La jumătatea anilor 70, în revistă apare și formularea „Măria sa [mai exact Codrul]”, de unde foarte posibil o preia Dinu Mititeanu, care, în scrisele proprii, va face din ea aproape o marcă înregistrată.

– Să vă spun. Cînd s-a făcut împroprietărirea eu am fost în comisie[1]. Boierul avea doisprezece avocați. Vorbeau dar noi nu ascultam. Noi ne gîndeam la ce trebuie să spunem. De la noi era primarul şi cu mine.. Eu doar atîta l-am întrebat pe boier: «Dumneata ce nume ai, ce eşti?» Numele lui era Negroponte. L-am întrebat dacă el e de origine român sau grec? Şi el a spus că e grec. Pe urmă l-am întrebat că atunci cînd a venit el din Grecia a venit cu pămînt sau fără pămînt? Natural că a venit fără pămînt. Aşa că dacă el a spus că a venit fără pămint, înseamnă că pămîntul e al nost'. Tovarăşul meu l-a întrebat că unde a luptat la şase august [1917] *ca să apere pămîntul de la Mărăşeşti? El a spus că a fost misiune specială la Iaşi. Şi am spus să se ducă la Iaşi că ăsta e al nost', că noi am fost în lupte la şase august aici. După aia comisia ne-a dat cîştig de cauză."*

Materialul vădește totodată conservatorismul impus revistei după 1973:

„Costumul femeii din Soveja e o ie albă cu o cusătură colorată pe umăr, şi o fotă. Pînă la treizeci şi cinci de ani femeii îi e ingăduit ca fota ei pe fond negru să aibă în ţesătură roşu, verde, gri sau argintiu. După această vîrstă femeia trece la fota neagră.
– Sînteţi prea tînără pentru culoarea neagră.
– Aşa-i portul la noi.
– Şi nu vă pare rău că aţi lăsat-o pe celaltă ?
– Cum să-mi pară rău dacă eu am lăsat-o? Așa trebuie, altfel rîde lumea."

Din punct de vedere gazetăresc, restul revistei este executată profesionist (fie și în raport cu cerințele epocii), sub bagheta amintitului Pop Simion. În ciuda inevitabilului preț, al materialelor slujind din greu regimul, dincolo de toate sînt ani liniștiți, în care statul comunist asigură confort pe mai multe direcții, suport pe care membrii rămași postdecembrist în redacție îi vor rememora ulterior cu plăcere.

În context, M. Ogrinji ține să creioneze (după 1989) un portret, al categoriei sale profesionale...:
„Ziariștii – și mai cu seamă cei de turism [...] *sînt, în general, mari amatori de chilipiruri. Călătorii cît mai dese și, pe cît posibil, pe «dai boj»* [...] *gratuități pe pămînt și în cer, tratații cît mai sofisticate, alte*

[1] Foarte probabil, în sensul că *a fost audiat* în comisie, nu că *făcea parte* din ea.

și alte asemenea «atenții», primite cu aerul mofturos că le bine-merită și că – atunci cînd se întîmplă – cîteva rînduri acolo, într-o pagină de ziar, un cadru la vreo televiziune, vreo propoziție la nu știu ce post de radio, mă rog, fie și numai o nu știu ce revistă reprezintă un decont cu vîrf și îndesat și că li se cuvin chiar și firitiseli....”[1]

...una care, înainte de 1989, beneficiase de avantaje aparte:

„După vreo 45 km de la Vaslui, opresc în fața primăriei și dau să intru la mai marele comunei [...] *Primarul, cu căciula pe cap și mai multe hîrțoage aduse de secretar, mă privește pe sub sprîncene, fără să-mi răspundă la salut* [...] *Caut să-l aduc pe o potecă, să-l scot din tabloul specific anilor de «dinainte»: privire crispată, vicleană, aruncată într-o parte, fără a te privi în ochi, mîini groase, insensibile* [...] *Cu un astfel de personaj, înainte de 1989 – și am cunoscut destui – **rezolvam simplu «comunicarea»: sunt trimis de la județ, de șeful Consiliului județean**...*[2]”

Revista „România pitorească” viza și atunci o componentă de profitabilitate (*autogestiune*), nu chiar la îndemînă, dar nici imposibil de atins.

O notă aparte va conferi revistei, în această epocă, rubrica „Din evenimentele muntelui”. Și unde Ion Preda relatează (în baza informațiilor primite de la Salvamont) despre accidente pe munte. Asemenea acțiune editorială s-ar fi aflat demnă de toată laudă, dacă responsabilul rubricii nu ar fi fost totuși ignorant în ale muntelui[3]. Și care indica drept drum de apropiere spre baza Muchiei Roșii (masivul Piatra Craiului) următoarea variantă:

*„Cînd au început **să urce** spre Marele Grohotiș, soarele lumina auriu depărtările* [...] *Purtau rucsacuri, **colțari, piolet**[4], corzi – toate sculele prețioase pentru escaladări dificile. Erau patru, toți bucureșteni* [...] *Au depășit Pietricica, **au trecut de Arsură, de Șeaua Funduri, și pe la Prepeleac au luat-o la stînga spre Vîrful Lăncii**. Acolo, la Marele*

[1] RP 3/2009.

[2] Sublinierile din această carte, fără mențiunea că sînt ale celui citat, îmi aparțin.

[3] Preda susține că „de la piciorul Văii Spumoase, pornim cu o echipă Salvamont în patrulare pe văile abruptului Caraiman [...] Urcăm de mai multe ore, pantele devin tot mai grele, iar pînă sus pe Caraiman este încă drum lung”, dar îndrăznesc să cred că deplasările lui s-au limitat la serviciile telecabinei Bușteni-Babele..

[4] Acțiunea are loc la **29 iunie** 1975.

Grohotiș, unui dintre bărbați a rostit hotărît: «Eu și Sonia facem o escaladă pe Muchia Roșie!» [1] [...]
Un bărbat și o femeie au început să se cațere pe ***peretele*** *drept de stîncă, înalt de peste 400 de metri. Jos au rămas ceilalți doi din grup. Cîțiva turiști ce* ***mergeau pe drumul de creastă al Pietrei Craiului*** *și-au curmat mersul și* ***priveau cu admirație la cei doi temerari****..."*

Ruta de apropiere indicată mai sus este puțin zis un scărpinat peste cap. Presupune că pleci prin păduri din zona Podul Dîmboviței, iar apoi prinzi începuturile crestei principale, pe care mergi pînă în Șaua Funduri. De acolo, cobori pînă la Prepeleac și – pe la baza abruptului - atingi finalmente Marele Grohotiș...
Înclin să cred că I. Preda și-a alcătuit articolul în baza consultului exclusiv al hărții, dar nici acela fericit, căci coborînd de la Funduri spre „Vîrful Lăncii" nu faci la un moment dat la stînga, ci la dreapta.
În același timp, e greu de crezut că din creasta principală poți zări pe cineva care pornește în escalada Muchiei Roșii...
Totala nepricepere nu-l oprește însă pe autor să frece ridichi prin jur pentru tragicul accident: „*Cum au putut cei doi tovarăși de club să se întoarcă la București* [ei renunțaseră la ascensiunea Muchiei din cauza ploii iminente] *fără să se fi asigurat că Anghelide și Sonia H. au terminat cu bine escalada?* [...] *De ce cabana* [Brusturet] *n-are telefon sau alt mijloc ce comunicație? De ce echipele din Cîmpulung, Predeal, Sinaia n-au specialiști în alpinism? De ce nu s-a putut obține un elicopter?".*

În altă parte:
*„**De sub îngusta brînă a Crucii** se desface, în jos, pe marele abrupt al Caraimanului, o vale adîncă, tăiată* [de] *peste zeci de săritori care de care mai periculoasă. Vîlcelul Mortului se numește această vale care e o veritabilă capcană* [...]
– Vă dați seama ce am simțit cînd un însoțitor de pe telecabină, Marius Mărișoiu, a observat, îngrozit, cum șapte oameni coborau «întins» pe Vîlcelul Mortului? mă întreabă Jean Lungu, mecanic de peron la stația telecabinei de la Babele. Și salvamontist. Un tînăr mereu vesel, de o energie inepuizabilă. [...] *Dacă nu-i vedea Marius, peste*

[1] E vorba de ascensiunea echipei N. Anghelide – Sonia Herman, soldată cu decesul celui dintîi.

un sfert de oră se prăpădeau. Imediat s-a oprit telecabina. Însoțitorul le-a strigat să stea pe loc, să nu mai facă un pas [...]
Jean Lungu a coborît imediat în orășel și a dat alarma [...] *Au urcat într-o goană nebună pe potecile abrupte de pe Valea Spumoasă și au trecut în Vîlcelul Mortului, începînd să se cațere cînd la liber, cînd prinzînd corzile de țancurile de stîncă ori de rarii pomi ce creșteau pe pereții de piatră" etc.*[1]

E greu de stabilit cum iau naștere asemenea descrieri, aflate departe de realitate[2]. Foarte probabil se află la mijloc o dublă plăcere de a inventa, a salvamontiștilor, respectiv a autorului[3].
Nimeni – dintre colegii de redacție – nu a corectat asemenea derapaje, nici măcar E. Cristea (în anii cît a fost acolo). Prin urmare, cel în cauză va continua să scrie în același registru pînă prin 1991.

Răzmerița din decembrie 1989

Ceea ce se numește îndeobște Revoluție aduce nu doar societății românești, dar și revistei inerenta sucire cu 180 grade. Și aici, cei care pînă deunăzi aplaudau ideile comuniste (ori măcar nu cîrteau la adresa lor) pornesc a vitupera împotriva defunctului regim și a oamenilor lui…

Pe un alt tipar al acelor zile, în redacția României Pitorești are loc îndepărtarea celor considerați a se fi compromis anterior în mod excesiv. Inevitabilă oaie neagră a fost socotit fostul redactor șef[4], care-i posibil să fi fost tratat totuși cu deferență…:

---

[1] RP 10/1988.

[2] Salvamontiștii bușteneni insistau a folosi toponimice locale în comunicarea lor cu restul lumii – de pildă „Valea Caraimanului" în loc de a Jepilor, ori „Vîlcelul Mortului" în loc de partea inferioară a Văii Spumoase. Toponimicele folosite în literatura alpină nu sînt cele mai fericite din lume, dar oferă totuși baza unui limbaj comun.

[3] Alex. Condeescu își suplinește uneori colegul la amintita rubrică, dar și el se trădează drept necunoscător al muntelui (v. materialul „O dramă în Piatra Craiului", RP 10/1990).

[4] Un cititor avea să întrebe, în februarie: „«Vă rog să precizați din ce cauză nu mai este redactor-șef Pop Simion». Vă precizăm. Ca și la alte publicații, întreprinderi ori instituții, și în redacția noastră au avut loc alegeri. Compromisă, vechea

Cel puțin peste ani (2008), iar totodată într-un necrolog, opinia unui M. Ogrinji se află cît se poate de amabilă la adresa „Baciului", „*cum îi spuneau colegii dintru început ai revistei* [...] *«România Pitorească»* [...] *pe care a păstorit-o cu fermitate, echilibru și destul fler* [...] *O anumită artă de a evita pragurile care te dau de-a berbeleacul* [...] *Apropo de vin, Pop era un excelent combatant* [...] *Îmi este greu să scriu despre domnul Simion Pop* [...] *semnatarul acestor rînduri nefiindu-i dintre cei foarte apropiați...*"

… în condițiile în care mai toți colegii lui (inclusiv viitorul redactor șef adjunct, Alex. Condeescu, ori succesorul său, Traian Caraciuc[1]) semnaseră și ei, în hulita epocă, *texte pe linie*.

Va fi aleasă, în ton cu aceeași atmosferă a momentului, o nouă conducere, avînd în frunte o persoană despre care se considera că avusese de suferit sub comuniști, și anume Anda Raicu[2].

Meritele Andei, pentru respectiva promovare, vor fi înfățișate peste ani de un apropiat al ei:

„[Arestarea, în ianuarie 1989, a] *grupului de anticomuniști alcătuit din jurnaliști de la «România liberă» și «România pitorească»* [...] *Pe lângă Petre Mihai Băcanu, Anton Uncu, Ștefan Niculescu-Maier, Alexandru Chivoiu («România liberă»), și pe lângă Mihai Creangă, arestat alături de cei de la cunoscutul ziar bucureștean, alte două jurnaliste de la «România pitorească» au avut de suferit pentru implicarea în această acțiune disidentă. Este vorba de scriitoarea Anda Raicu și fotograful Natalia Dumitru, date afară din redacție și supuse unor presiuni ușor de imaginat pentru acei ani* […] *Supravegheați zi de zi și de sub geamul casei.*"[3]

Presiunile în cazul ultimelor două, fie și constînd într-o concediere, sînt de tratat cu prudență, cîtă vreme nu s-au soldat cu vreo arestare (ca în cazul grupului P.M. Băcanu – M. Creangă), iar totodată, drept

---

conducere a revistei a fost schimbată. Actuala conducere a fost aleasă prin votul deschis al colectivului nostru". (M. Ogrinji, RP 3/1990).

[1] Condeescu va deveni peste un an director la Muzeul Literaturii Române.

[2] Nu am informații despre cum a decurs, în anii următori, așa-numita *privatizare* a revistei. Foarte probabil A. Raicu și M. Ogrinji i-au devenit acționari majoritari.

[3] RP 1/2020.

dureroasă consecință a disidenței, este indicat și faptul că Andei R. **nu i-a mai apărut cartea aflată în planul unei edituri oarecare**.[1]

Într-o primă fază, a unei beții a libertății ce a cuprins majoritatea societății românești, redacția își pune aferenta cenușă în cap, pentru serviciile prestate regimului anterior. Apoi produce – în ton cu moda acelor zile – articole în care elogiază martirii și eroii, promițînd în paralel că adevărul și numai adevărul îi va călăuzi pașii.

Cum s-a întîmplat însă cu toate jurămintele de acel fel (caz clasic: cele emise în după-amiaza de 22 decembrie 1989 – la *Televiziunea Română Liberă*), nici cei de la „România Pitorească" nu par să fi nutrit o grijă deosebită pentru adevărul celor așternute pe hîrtie. Dintr-un noian de exemple, citez un Nicolae Docsănescu, care scria despre „odiosul personaj venit [la Timișoara, probabil Ion Coman] cu ordine speciale de la București" și care „pentru mai multă siguranță, adusese «la fața locului» trei camioane pline cu teroriști"[2]

Asemănător, în materialul nesemnat ´(foarte probabil aparținînd Andei Raicu) „Români sau morți", se spunea:

„Revoluţia a fost şi va fi un duh al tinereţii! Ea, tinereţea, a ars dintotdeauna pînă la capăt pe altarul idealului [...] *Pe cît de lipsiți de libertate au fost* ***românii****, pe atît de* ***hotărîți s-au arătat în zilele Revoluției a da prețul suprem pentru ea****.* ***Aveau atîtea sfinte modele****. Cel mai cutremurător jurămînt ce s-a rostit vreodată în limba pămîntului nostru l-a dăruit conștiinței noastre Avram Iancu. Avea doar 24 de ani cînd făcea jurămîntul sacru împreună cu moții săi, împreună cu toată suflarea românească: «Români sau morți!». Liberi sau morți!* ***Copiii revoluției noastre au avut sădite adînc în sufletul lor aceste cuvinte****. S-au dus la moarte senini, demni, fără să șovăie, convinși că vor învinge. «Mergem să murim» – scria pe* ***pancartele*** *fluviilor umane ce au măturat,* ***în 22 decembrie****, dictatura*[3]*..."*

---

[1] Lămuririle de mai sus ale lui M. Ogrinji sînt însoțite totodată de o neașteptată idee: „*Nu toată lumea de dinainte de 1990 a stat cu mâinile în sân și gândul blocat sub pleoapă. Au existat oameni care au pus mai presus de orice demnitatea, respectarea valorilor, românismul*." Nu am știință însă în ce au constat *mîinile scoase din sîn* ale respectivului – cel deplîngînd neimplicarea altora.

[2] RP 3/1990.

[3] Inevitabil e de meditat aici dacă așa condeieri și-au bătut capul vreodată, că le va reproșa vreodată, cineva, asemenea afirmații/invenții. Cred că nu. Simt acolo

Nu-și refuză patetismul momentului nici măcar campionul anterioarelor texte proceaușiste, Pop Simion:

„Nu vom uita [...] *pînă în veci de veci. Sînt locurile de priveghere pentru martiri, unde am îngenuncheat în îndoliatele Bucureşti, Timişoara, Sibiu. Lumînări, flori, brazi cu tricolor însîngerat, cască de soldat, în Crăciun îndoliat. Libertatea s-a zămislit din sîngele tinerilor. E jertfa supremă şi, totodată, slăvita desdăunare a istoriei, a destinului românesc: tocmai cei născuţi-crescuţi în blestemata epocă Ceauşescu au fost groparii acesteia!*
Citiţi cu atenţie aceste înscrisuri, sfintele sigilii ale revoluţiei. Sînt tablele noastre de legi potrivit cărora – acum, după ce armele au tăcut – efectuăm reconstrucția morală a fiinţei noastre lăuntrice, indispensabilă pentru reconstrucţia economlcă în limanul libertăţii [...] *O flanelă pătată cu sînge şi ciuruită de gloanţe a unui tînăr care ne priveşte dln sfînta lui eternitate. Să aşezăm în sufletul nostru lumînare veşnic aprinsă pentru El, pentru Ei."* [1]

Ori secundul lui din deceniul nouă, Iustin Moraru:

„[Titlu] *Pentru ei viața nu poate să continue decît în libertate* [...]
În ziua de Crăciun, venise aici să aprindă o lumînare și Puiu Ciobanu din comuna Radomirești-Olt, ***muncitor constructor pe un șantier din Capitală****. Este unul din martorii tragediei. «Doi studenți au murit sub ochii mei, chiar aici, ne spune el. Strigam «Libertate», «Libertate». Ne-au izbit cu jetul de apă în plin. Eu am reușit, totuși, să fac cîțiva pași, lateral. Băiatul de lîngă mine* [...] *a murit strivit de tanchetă. M-am întors să-l scot de acolo. Murise. Era un băiat blond, cu aluniță pe obrazul stîng. Am încercat să-l ridic pe celălalt băiat – era mort și el, împușcat. Avea o flanelă portocalie și mînecile suflecate. Am încercat să-l duc spre margine, dar am căzut. În clipa aceea s-a năpustit asupra mea un securist și m-a izbit cu violență în ceafă* [...] *N-avea vreme de mine, trebuia să se ocupe de morți. Nu venise să mă omoare, ci să șteargă urmele. I-a căutat prin buzunare pe cei doi băieți morți, le-a luat actele și le-a dat foc la cîțiva metri mai încolo de aici, spre pasaj. A strivit apoi, cu cizma scru-*

---

o trăire în exces a prezentului, dar și convingerea (veche, cît și inoculată) că nimeni nu le va cere socoteală, dacă servesc linia indicată de mai-marii zilei.
[1] RP 1/1990. La puțin timp, Pop S. devine ambasador al țării în Ungaria.

mul actelor lor, să nu se mai știe cine au fost victimele! Dar o să se știe! Toate o să se afle pînă la urmă!»"[1]
Legat de promisiunile de a spune în viitor doar adevărul, e dificil să-ți scoți din conduita intelectuală un șablon, mai ales de azi pe mîine. De pildă acela de a aminti în relatările tale (de ins antrenat în presa partidului) cu precădere muncitorii, îndeosebi cei din ramurile economice dificile – constructor, pe șantier etc. Și, în general, de a mistifica, mai mult ori mai puțin gazetărește.

Legat de numărul din decembrie al revistei, deja ieșit pe piață, inevitabil nu mai puteau fi îndepărtate materialele pro-ceaușiste. În schimb, a putut fi modificat, în ton cu vremurile, Almanahul turistic 1990:

„Cînd a început **răzmerița**[2] [...] pleca spre finisare. A fost oprit din drum. I s-au scos editorialul închinat «conducătorului iubit» și alte cîteva pagini, din deschidere, dedicate «măreților împliniri ale epocii de aur». I s-au făcut cîteva completări, între care grupajul «Clipe de eternitate» (dedicat zilelor fugii dictatorului și «sacrificiilor pentru ieșirea la lumină»), și gata, Almanahul putea fi dus la legătorie."

Noua orientare a revistei

Golul lăsat de dispariția materialelor în spirit comunist a fost umplut mai mult decît repede. Din primul număr postdecembrist se acordă importanță de excepție lui M. Eminescu, subiect preferat al Andei Raicu. Și a cărui prezentare este strîns împletită cu religia, respectiv naționalismul

[1] Ca opinie strict personală, articolul este inventat cap-coadă. Pentru adormirea prudenței sînt intercalate însă amănunte gen flanela *portocalie* sau *alunița pe obrazul* stîng. În context, e de privit atent scena cu securistul, care pasămite caută de acte morții, inclusiv un călcat de tanchetă, după care dă tacticos foc acelor documente, ba și strivindu-le scrumul cu cizma (de parcă, doar arse, din acele resturi s-ar mai fi putut ști „cine au fost victimele*")*.

[2] M. Ogrinji, RP 12/2009. E de spus aici că uzul ideii de *răzmeriță* (și a altor surate stilistice), privitoare la decembrie 1989, semnalizează un om care avusese anterior ceva avantaje, și de care a fost lipsit ulterior. Totodată, Ogrinji uită mai sus faptul că presupusa *răzmeriță* i-a oferit șansa libertății de a scrie și de a face ce dorește, ce să mai spun de dobîndirea revistei. În același timp, termenul e foarte posibil să indice că nu a participat la mișcările de stradă din acele zile de decembrie, altfel nu le-ar fi luat în derîdere.

(tentă ce va caracteriza mare parte a revistei, pînă în ziua de azi) – totul în baza unei aparte oratorii.

„De la 1850 încoace, calendarul sfinţeniei noastre începe cu Eminescu. Şi, fiindcă ***românii*** *n-au încetat o clipă să creadă în steaua destinului lor, Dumnezeu, nemaiputînd el însuşi îndura suferinţa noastră, ni l-a adus pe Eminescu în ajutor. Conştiinţa cea mai curată, cea mai profundă şi mai îndurerată a acestui neam atît de năpăstuit a fost cu noi în cutremurătoarele zile ale descătuşării naţionale. S-a arătat un semn ceresc: în anul în care am sărbătorit o sută de ani de la moartea lui Eminescu, a reînviat, ca o floare de sînge, şi pentru România, libertatea, plăpînda dar atotputernica libertate* [...]

Un popor viguros, renăscut la demnitatea pe care pe care o merită dintotdeauna, mai ştie că «nu există nici libertate, nici cultură fără muncă». Aceste cuvinte adînci pe care Eminescu ni le-a lăsat moştenire capătă mai ales acum, redescoperindu-le, valoare de lege [...] *Opera lui Eminescu se deschide, mai mult ca oricînd, cu magica forţă a unei adevărate biblii a neamului. Din fiecare rînd al său avem de zidit codul moral al redeşteptării naţionale, al entităţii noastre ca valoare universală. Eminescu ne veghează de 140 de ani, Emi-*

nescu a fost cu noi în cruntele zile ale însîngeratului decembrie, Eminescu va fi cu noi ca un sfînt al adevărurilor."

Sau:
„România va renaște ascultînd îndemnul altui sfînt tînăr al neamului, voievodul conștiinței noastre, Mihai Eminescu [...] *Din cerul curat, unde sînt acum, tinerii noștri martiri veghează împlinirea idealului pentru care s-au jertfit. Un popor care are astfel de eroi nu-și va pierde niciodată libertatea. Dumnezeu să-i odihnească!"*[1]

Nu e chiar dificil de observat mai sus că este repudiată o ideologie (cea comunistă), pentru a fi înlocuită cu o alta, altminteri la fel de rigidă, de vorbitoare în numele tuturor (și, inerent, amplu mistificatoare)... Și care flutură, și ea, citate (altminteri vizibil demagogice), de data asta nu din „cel mai iubit fiu al poporului"; ci dintr-un Sfînt:

„Un om nu poate să se facă vinovat de o faptă mai vrednică de osîndă, decît publicînd într-un ziar lucruri pe care el însuși nu le crede"

"A spune ce gîndești, a rosti adevărul, e datoria, nu dreptul fiecăruia"

„Ceea ce voim este ca națiа să fie redată ei însăși, ca clasele ei productive, grupurile ei de interese adevărate și generale să contribuie la formarea voinței țării, adică a legilor ei (...) Voința legală și sinceră a țării, o voință nestoarsă și neindusă în eroare, iar nu instinctele vînătorilor de funcții să determine mersul statului."[2]

Peren se va afla în revistă și interesul (în cheie a preamăririi) pentru satul românesc:

„Elita României este CIVILIZAȚIA SĂTEASCĂ! Votăm de mult, și secret și deschis, cu această admirabilă afirmație, pe care domnul Andrei Pleșu, ministrul culturii, a făcut-o la aniversarea celor 55 de ani de la întemeierea Muzeului Satului din București..."[3]

---

[1] RP 1/1990.
[2] Sînt vorbe indiscutabil mari-mari, dar al căror emitent ori susținători se indispun serios, dacă te îndoiești de adevărul lor absolut. Iar totodată să întrebi, ce s-a ales de imperativul eminescian pomenit mai sus.
[3] RP 6/1991, nesemnat.

În alt loc: *„Veșnicia s-a născut la sat! E bine să știm ai cui sîntem și să ținem țara în picioare”*[1].

Reapărea cu așa ultim prilej, doar aparent neașteptat, spiritul dintr-un mai vechi articol despre Soveja, de această dată sub pana viitorului mitropolit Anania, și pe care redacția îl aprobă, prin supratitlul „Așa s-a pomenit, așa am apucat, așa trebuie să fie...”:

„Locul din spate

[Ziua a doua a Paștelui, în satul copilăriei autorului]

Nimeni nu prînzea acasă, ci la biserică [...] *la mesele lungi, adăpostite cu acoperiş de şindrilă, la care fiece familie işi avea locul ei anume, păstrat prin tradiţie, moştenit de la părinţi şi lăsat cu sfinţenie urmaşilor în linie bărbătească.* [...] *La masă se aşezau numai bărbaţii. Femeile, fetele îi slujeau din spate, pe ai lor şi pe vecini, cu tot ce aduseseră ele mai bun de acasă, în baniţele şi coşurile generoase* [...] *Ele mîncau numai după ce se ridicau de la masă bărbaţii. Rînduiala avea şi o excepţie. Nu se aşezau la masă bărbaţi văduvi, ale căror neveste muriseră şi care între timp nu-şi luaseră altele. Ei şedeau în spate, in rînd cu femeile, slujindu-şi semenii in nurnele celor răposate. Pe chipul lor nu se putea citi nici tristeţe, nici umilinţă, ci doar lumina unei datorii care trebuia împlinită. «Unchiule, îi zicearn, de ce faci asta?» «Aşa s-a pomenit, aşa am apucat, aşa trebuie să fie... »”*

Orientarea postdecembristă a revistei a fost marcată și de o a doua persoană, alcătuind alături de Anda Raicu ceea ce aș numi *binomul conducător al revistei*. E vorba de Mihai Ogrinji[2].

Inițial, în ianuarie 1990, acesta este destul de temperat în aprecieri (barim în comparație cu robespierismele epocii, cît și cu cele personale din viitor). A ținut să denunțe doar ceea ce a numit *epocașii* (sprijinitori ai epocii Nicolae Ceaușescu, inclusiv cei din redacția României Pitorești – dar nu pînă la a da nume):

„Au pîngărit totul, spre a ține cu tot dinadinsul în funcțiune șandramaua dementă a unui regim bestial. Confundă revoluția cu un cadavru [...] *Precum un pui de viperă, încearcă, sub orice chip,să-și procure puterea* [...] *Cinici, inculți, incompetenți ori delatori, epocașii țin*

[1] Mircea Poeană, RP 11/1991.

[2] Anticipînd, este de spus că M. Ogrinji rămîne singur în 2002 la frîiele revistei, dar va elogia deseori moștenirea de idei pe care i-o lăsase Anda Raicu.

într-o mînă crucea și-n cealaltă – ascuns – pumnalul, scopul lor neoprindu-se la folosirea amîndurora deodată. Conștiințele pervertite își închipuie că, muindu-și degetul în mirul revoluției,și-au purificat trecutul abject"[1]

Ogrinji continuă să fie interesat acum de Delta Dunării, în care vede „un Paradis de salvat", ori de „Vinul în ziceri"[2]. Gospodărește totodată, ca secretar general de redacție, dialogul cu cititorii. Alții sînt interesați acum de vehemențe, în general de subiecte în care Ogrinji va excela peste ani – de pildă Basarabia[3]. Gheara leului îi apare pe deplin – în „România Pitorească" – la jumătatea lui 1991. Și nu îl va mai părăsi:

„Ciuma roșie, care și-a făcut un cult al crimei a tot lovit năprasnic în biserică spre a spulbera cultul morților și, odată cu el, și cultul pămîntului. În Basarabia, pe locurile în care atîția români și-au dat via-

[1] RP 1/1990.

[2] Documentarea pentru materiale ca acesta se găsea mai mult decît interesantă: „De la Cotnari și Panciu la Murfatlar, de la Zebil și Vânju Mare la Tohani, de la Drăgășani, Sâmburești și Dealul Viilor (Severin) la Jidvei, Bălcaciu ori Segarcea. Dar unde n-am fost?!".

[3] Mai vehement este în epocă Mihai Sipoș (fie și sub masca unui oarece umor), de pildă asupra primelor veniri ale minerilor în București.

ța pentru eliberarea pământului strămoșesc, peste rămășițele lor pământești s-au făcut grajduri de vite, iar cimitirele mai vechi – ca la Cetatea Albă – au fost pur și simplu rase cu buldozerele"[1]

Încep problemele economice

Indiscutabil, noua conducere a revistei gustă din plin momentele de libertate editorială. De pildă, cînd arată Ministerului Turismului ce are el de făcut…

„ – Depolitizarea totală a activităţilor de turism;
– Restaurarea imediată a comisiei pentru protecţia monumentelor istorice, care să acţioneze pe întreg cuprinsul ţării;
– Asumarea de către Ministerul Turismului și revista noastră a unor acţiuni ecologice majore, menite să zadărnicească drame naţionale precum programul Deltei (program sinucigaş); atentatul la rezervaţiile naturale, atentatul la vetrele ţărăneşti (valori etnografice); atentatul la patrimoniu etc." [2]

Afirmațiile de mai sus nu par să fi luat în calcul că acele acțiuni nu se aflau de competența exclusivă a Ministerului, iar totodată ignorau faptul că o revoluție provoacă prin definiție cutremure, în alcătuirea – inclusiv economică – a societății respective… Căderea cu picioarele pe pământ, a celor ajunși la frîiele revistei, se petrece treptat, dar inevitabil dureros.

Ca în toate revoluțiile, curînd învingătorii se împart în tabere antagonice, materializate – în condițiile acelei Românii – în Puterea adjudecată de eșaloanele doi și trei ale partidului comunist, respectiv Opoziția celor care nu răzbiseră la *locurile cu miere*. Raicu și Ogrinji rezonează acum – lesne depistabil în articolele lor – cu Opoziția acelor ani.

În context, M. Ogrinji ținea să publice la debutul anilor '90 și în ziarele de opoziție „România Liberă" sau "Dreptatea" – activitate care îi va aduce șicane din partea *Puterii* de atunci, într-o epocă în care sursele economice ale revistei începuseră deja să scîrție.

[1] RP 8/1991.
[2] RP 1/1990.

„Mai marele turismului din Guvernul de atunci m-a invitat la o discuţie şi mi-a spus verde în faţa: ori alegeţi Vacanţele ["...în România"], *ca sa apară mai departe, ori vă continuaţi buşelile din România liberă"*[1]. Nu știu care a fost opțiunea celui în cauză, dar care va preciza cu alt prilej*: „Când „România liberă" n-a mai fost ceea ce credeam eu că trebuie să fie* [?]*, m-am retras din paginile ei",* alegînd să continue doar la „România Pitorească"[2].

Condițiile momentului nu le sînt cîtuși de puțin prielnice. Pe de o parte, se reduc comenzile din partea vechilor beneficiari (la loc de frunte, Ministerul Turismului). Apare totodată concurența numeroaselor tipărituri ivite postdecembrist pe piață. În paralel, suprasolicitatele tipografii execută cu greutate comenzile, țara fiind totodată intrată într-o spirală a creșterii prețurilor. Revista face eforturi deloc mici pentru supraviețuire, pe moment evitînd să-și facă publice problemele – aflăm însă despre ele peste ani:

„1991 [ianuarie]*. Echipa redacţională sărbătorea, cu discreţie, aniversarea României pitoreşti, ca şi pe cea care era adevăratul ei suflet, Anda Raicu, născută* [...] *plecată dintre noi tot în luna Capricornului. Nu domina veselia. Îngrijorările tranziţiei apucaseră să se insinueze cu întreaga lor perfidie. Era o grea cumpănă şi pentru revistă, şi pentru oamenii ei. Şi în aparenţă, şi, poate, şi în realitate, cît de acroşantă şi, pînă la urmă, solvabilă putea fi miza unei publicaţii de turism? Anul menționat avea să fie, pentru Almanahul Turistic ultima lui zvîcnire, din păcate, în vreme ce pentru revista «Vacanţe în România» orice apariție trebuia îndelung «croşetată» la Minister* [care o finanța]*."*[3]

„Tipografiile noastre deveniseră un adevărat puroi al acelor ani, fiind printre cele mai corupte și mai incompetente – tehnic vorbind – instituții din România[4]*."*

---

[1] RP 1/2010. În 1990 „România Liberă" a fost singurul cotidian important care s-a poziționat împotriva puternicilor zilei (considerați a doua și a treia garnitură a partidului comunist – cel teoretic dizolvat la Revoluție).
[2] M. Ogrinji, „Onor la Mihai Creangă".
[3] Idem, RP 1-2/2010.
[4] RP 4/2009. În paralel, Ogrinji va găsi lucrurilor și următoarea explicație: „*Din păcate setea de lectură a românilor învîrtea, deja, alte mori, adică butoanele televizoarelor, apetitul pentru lecturi facile, începutul unor vremuri cu totul noi, străine*

Aproximativ peste un an, redacția României Pitorești găsește util să-și informeze cititorii asupra problemelor cu care se confruntă:

„Multe sînt […] *pricinile care macină tenace, de o bună bucată de timp, destinul paginilor pe care ne străduim să le tipărim lună de lună. Dacă am pomeni fie și numai difuzarea – o piatră de moară care strivește aproape întreaga presă – ar fi suficient pentru fiecare să-și imagineze lupta oarbă pe care o ducem spre a ajunge, la timp, sub ochii celor care ne așteaptă. Față de începutul anului trecut* [1990], *grație «serviciilor impecabile» ale difuzării, numărul abonaților noștri s-a redus de peste zece ori. Într-adevăr, pentru ce să mai dai banii, dacă abonamentul, luni la rînd, nu-ți sosește? Culmea, însă, nici la vînzarea liberă, publicațiile noastre nu sînt de găsit în marea majoritate a orașelor, ca să nu mai vorbim de nenumăratele sate unde, cu toate solicitările, nu ajunge de fel. Cu toate acestea, iubitul nostru serviciu de difuzare a presei ne vămuiește număr de număr cu 45% din valoarea unui exemplar!* […] *Să mai stăruim asupra liberalizărilor succesive și sălbatice ale prețului hîrtiei? Să mai adăugăm că manopera tipografică secondează și ea o asemenea cursă?*
Mulți cititori[1] […] *ne-au sugerat să mărim prețul publicațiilor noastre* […] *Am preferat ca eforturile redacționale să compenseze* […] *cheltuielile ce se află peste prețul actual al tipăriturilor noastre. Se pare însă că, în acest moment, un asemenea demers* […] *este sortit eșecului. Vînzîndu-ne sub prețul de cost* […] *sîntem în gura balaurului numit faliment…"* [2]

Eșecurile nasc nostalgia pentru vremurile dinainte de 1990, în condițiile în care iritarea pentru acea orînduire rămîne totuși neschimbată:

„RODIPET-ul […] *nu-și dezminte vechile năravuri: percepe comisioane sălbatice (aproape 50%) din valoarea publicației, difuzînd-o în… unghere cît mai dosnice. Să n-o vadă nimeni. Mai marii zilei*

---

deprinderilor cu care noi ne deosebim de restul vietăților: și patrupedele se pot uita la televizor, însă harul cititului nu-l poate avea decît omul"[4] (RP 12/2009).
[1] RP 9/1991. Acei „mulți cititori" îmi par să fi fost unul singur, Ludovic Marincaș din Arad, de care nu garantez oricum că nu se afla inventat ori măcar că redactorii nu îi interveneau în scrise (RP 8/1991).
[2] RP 9/1991.

știu să lovească sub centură ***– deprindere tipic bolșevică cu infinitele sale brațe necurate****. RODIPET-ul este unul dintre ele, și nu cel mai lipsit de vlagă…"*[1]

„Cretin, aşa cum a fost, ca şi o tristă majoritate dintre cei care i-au ținut rosturile, regimul comunist a înțeles că este nevoie şi de reviste de turism, şi de almanahuri turistice (l-am inclus aici şi pe cel al BTT), şi de atîtea şi atîtea materiale promoţionale – în primul rînd nenumărate ghiduri – acțiuni în natură, reduceri de preţ la trenuri pentru grupurile de turişti și aşa mai departe."[2]

„În acei ani de cumplite constrângeri pentru majoritatea dintre noi, România se bătea admirabil ca să intre în circuitul turistic internațional, se exprima cu o forță promoțională cu totul remarcabilă..."[3]

Anunțuri asemănătoare ca esență au fost emise și în anii următori. Și la numărul 300, în ianuarie 1996, „*revista* [...] *trecea prin momente grele. Financiare, în primul rând. De aceea nici nu s-a prezentat iubitorilor ei într-o ţinută de gală, pătrarul de veac reprezentând un bun prilej de minimă cochetărie. În hârtie de ziar, România pitorească, de câţiva ani, continua să aibă un format atipic – tabloid, A3 –, cu un tipar scandalos de neperformant...*"[4]

Nu există însă nici acum, nici altădată, vreo analiză lucidă a cauzelor insucceselor. Ci doar un mers înainte, dealungul căruia i s-a aflat întotdeauna alături un gen aparte de oratorie.

Frumusețea adevărată, dreaptă și eternă a… exagerărilor

„Dincolo de epocașii care au semnat osanale dictatorului și faldurilor roșii[5]*, au existat în redacție oameni care* ***au ținut condeiul drept, precum dreaptă şi eternă este frumusețea adevărată a Țării****...."*

[1] RP 9/1991, nesemnat.
[2] M. Ogrinji, RP 1-2/2010.
[3] RP 5/2008.
[4] RP 1/2020.
[5] Osanalele cu pricina se află domeniu destul de minat. De pildă, pentru cine nu a scris *deloc* perii la adresa regimului, micile compromisuri antedecembriste din textele lui Ogrinji sau Raicu (căci au fost!) pot fi socotite condamnabile.

Nu știu cum e la alții, dar subsemnatul, în fața unui exercițiu oratoric precum cel de mai sus, se află fan al lui Ștefan Tipătescu: *„Să lăsăm frazele, nene Cațavencule! Astea sînt bune pentru gură-cască... Eu sînt omul pe care d-ta să-l îmbeți cu apă rece?”.*

Există mult-mult nerealism în acțiunea diriguitorilor „României Pitorești”. Unul destul de infantil altminteri, pe principiul că țara, oamenii ei trebuie să dea bani, unor compatrioți care se vor neapărat în fruntea unei reviste de turism. Ce e drept, pretenția ultimilor este frumos ambalată, barim pentru cei sensibili la acel gen de întorsături ale condeiului.

„...Cu aceeași credință pornisem la drum după Revoluție, și cu nădejdea că, în sfîrșit, urma să devenim cu toții ceea ce ***trebuia și trebuie să fim****, că* ***această extraordinară avuție a globului care este România*** *merită o propagandă pe măsură* [...] *Poate părea paradoxal, dar cea mai aprigă reclamă și-o fac azi, ca și ieri, tocmai țările cu mare renume turistic* [...] *Acest domeniu care nu e numai al economicului, ci și al spiritului, al unei normale condiții umane. În Occident, avalanșe de pliante, de cataloage și hărți îl copleșesc pe turist*[1] [...] *Un amănunt esențial, specific economiei de piață: toate acestea sînt, într-un fel sau altul, subvenționate.”*

Similar:

„Singurele reviste de turism [...] *sînt lăsate să se stingă sub pulpana indiferenței și a comodității, invocîndu-se lait-motivul lipsei de fonduri. Oare e atît de greu de înțeles că* ***toată suflarea românească, de la societățile comerciale din domeniu pînă la cele din agricultură, spre exemplu, ar trebui să se implice*** *în captarea acestei excepționale surse de venituri care este turismul?* [...]
Nu ne îndoim că nu există român care, dorind să-ți vadă țara prosperînd şi cu ajutorul turismului, să nu investească fie şi un leu *pentru a susține material propaganda noastră turistică. Continuăm să credem, că nu există calamitate care să nu poată fi învinsă de solidaritatea umană”*[2]

[1] Nu știu dacă intenționat sau ba, textul în cauză (nesemnat, RP 9/1991) scapă din vedere că, spre deosebire de așezatul Occident, noi eram la nici doi ani după o revoluție. Iar totodată că ne aflam o țară în care toate categoriile sociale excelau în a cere, statului.
[2] Apelul nu pare să fi avut vreun efect demn de luat în seamă.

Inevitabil, zărind atîta încrîncenare în a sta cu mîna întinsă, te întrebi de ce nu renunță asemenea oameni la acea afacere neviabilă (în cazul de față, revista „România Pitorească")? Or, cred că nu o fac întrucît și-au legat rostul vieții de ea. Nu pot trăi fără ea. Iar asta, pentru că le asigură floarea ideală de pus la butonieră, respectiv tribuna de la care pot ține un anumit gen de discurs. Anda Raicu despre Eminescu și eternitatea satului, Mihai Ogrinji despre Deltă, dar și despre veneticii care au încurcat și încurcă mersul Țării. De ce nu execută asemenea perorații în altă parte, să zicem în vreo pagină specializată de ziar? Păi, acolo nu ar mai fi cei dintîi: la RP se află neîngrădiți fruntași, în satul lor. Sînt în locul unde, firește întrucîtva atenți la gusturile feliei de cititori alese, se pot produce după pofta inimii.

Pînă una-alta, căruța „României Pitorești" stătea împotmolită, la finele lui 1991. *În loc* au stat și ideile liderilor de acolo. Mai exact unele bazate pe multă oratorie, de care nu știi altminteri cui se adresau cu precădere: exteriorului, ori urechilor proprii:

> *„Într-un fel sau altul* [turismul] *este atît de prezent în rostirile celor care țin frîiele țării încît cine și-ar imagina că industria vacanțelor și călătoriilor nu-i vioara întîi a bunăstării noastre prezente și viitoare?* [...] *Turismul nostru e doar mult zgomot, furie, fard, simulacru; și o stranie agenție de plată, de scurgere de bani în conturi la fel de stranii.* ***Dar asta e altă poveste****..."*

Iar de aici se trece la identificarea de inamici – în cazul de mai sus, de concurenți la *țîța mamii*. Iar discursul în cauză trădînd multă inadecvare, căci nu îl pot socoti altfel, avînd în vedere că se pune rău cu aceia repartizînd fonduri, ori, mai rău, cu publicul:

> *„Papiromania care a cuprins valuri de nechemați într-ale tipăriturilor* [...] *Noianul de cărțulici de senzație, făcute să sărăcească și punga și mintea cititorului comun"* (Anda Raicu[1]).
>
> *„De la cele întîmplate în decembrie 1989* […] *dincolo de faptul că românii au devenit «apropitari», că* ***pot trăncăni tot ce le trece prin cap, că pot hălădui pe toate meridianele lumii****, un lucru este pe cît de trist, pe*

[1] RP 2/1991.

atît de limpede: calitatea umană ***a concetățenilor noștri*** *s-a degradat dramatic.* ***De sus pînă jos, de jos pînă-n vîrf****. Personaje sinistre de tipul lui Bobu, Postelnicu etc. au devenit imbatabile brand-uri pe scena noastră politică, economică morală... Aproape două decenii, cam tot atît cît a dăinuit România Mare. Ce-au însemnat perioada interbelică și oamenii ei și ce înseamnă trăitorii de astăzi.*[...] ***Asta e, n-ai cu cine****…"* [1]

„Ca și la avioane, și în turism piesele cele mai slabe sînt oamenii. Profesionalismul celor care își lălăie zilele în industria ospitalității se arată absolut lamentabil. De la șef de hotel și de agenție de turism la bucătar șef ori ospătar prestațiile lor depășesc ultimele limite nu doar profesionale, ci și, nu de puține ori, ale bunului simț [...] *Îmi pare rău să constat că, după 1990, meseriașii adevărați, formați în... anii de tristă amintire, nu prea au avut ucenici, nu prea au lăsat urmași. Este jalnic...*[2]

Au existat oameni care au pus mai presus de orice demnitatea, respectarea valorilor, românismul[3]*. De astfel de oameni, cu putere de sacrificiu, avem nevoie și azi, ca și ieri. Și, mai ales, mâine. Dacă pe acești oameni nu-i respectăm – nu văd de ce Mihai Creangă nu este înmormântat cu onoruri militare – va mai fi dispus cineva* ***să se jertfească*** *în contul dezinteresului, disprețului, mârlăniei generale? Mira-m-aș!" e*tc.

Auto-atribuirea vechimii revistei omonime interbelice

Lipsa suportului dorit dinspre ceilalți împinge inevitabil către auto-iluzionare, asupra valorii proprii. Iar așa ceva fiind legat de dobîndirea cu orice preț a unor merite, urmînd a conferi o statură superioară în ochii altora. Este cazul preluării vechimii unei publicații interbelice, editată de o asociație turistică avînd întîmplător tot numele de „România Pitorească". Manevra (avînd loc în jurul anului 2000) a permis oamenilor actualei reviste să facă afirmații în genul următoarei:

[1] RP 5/2008.
[2] RP 2/2020.
[3] RP 1/2020. Fie și răsfoind un singur material al lui Mihai Creangă („Cronica unui sfîrșit de sistem"), nu mi s-a părut vreun fan al ideilor naționaliste. În context, remarc faptul că el, cu o traiectorie apropiată celei a lui M. Ogrinji, optează după Revoluție pentru „România Liberă", mai cosmopolită atunci, și nu pentru „România Pitorească".

*„Răsfoind, deunăzi, colecţia revistei **noastre**, din cele mai vechi timpuri (colecţia pe jumătate de an **din 1933**) **şi până ieri**."*

Ideea mai fusese vehiculată de ministrul Ion Cosma, în 1972: *„Apariția acestei publicații, după mai bine de trei decenii, într-o serie nouă, cu alt profil și mijloace de expresie* […] *reînnoadă o tradiție de prestigiu, slujită de mari cărturari și având adeziunea celui mai larg public".*
Ce e drept, nu era pomenit atunci vreun animator al publicației interbelice, cu atît mai puțin nu era invitat să scrie în noua „Românie Pitorească", cum s-a întîmplat cu montaniarzi precum Emilian Iliescu și I.I.-Dunăreanu.[1]

Nu am știință de vreo conexiune umană, între oamenii formațiunii cu pricina („Asociația turistică „România Pitorească" – A.T.R.P.). și ai postbelicei reviste „România Pitorească". La o adică, dacă ar fi existat, Ogrinji și ai săi ar fi bătut primii toba, asupra prieteniei care i-ar fi legat, a stimei cu care i-ar fi copleșit – fie și doar prin anii '80 și '90 – pe acei înaintași[2]. La o adică, tocmai faptul că după 1990 nu a existat (după știința mea) nimeni care să se fi revendicat supraviețuitor al acelei

[1] „Grupul lui Niky Alexandrescu [nu cel mort în Moraru!], Salter, Titi Ionescu-Crânguri, Carabașu și alții [care fondaseră în 1930 asociația „România Pitorească"] și-au menținut în oarecare măsură legătura [la senectute] [...] Au fixat ca în prima joi din lună să se întîlnească la Carul cu bere sau fixau alt local și această revedere lunară era de mare atractivitate [...] Au continuat reuniunile cam pînă acum 10 ani [1975]". (Alex. Lică Ionescu, scrisoare către subsemnatul, 20 martie 1985)
[2] Este cazul relației existente cu Niculae Baticu. La chestiune, demersul RP și-ar găsi echivalent între a scoate cineva azi un *Buletin Alpin*, iar apoi a pretinde că revista C.A.R / ADMIR face parte din CV-ul publicației lui de azi..

pleiade, a încurajat demersul echipei Ogrinji – de a-și decreta acea publicație drept predecesor. Și implicit să prelungească – inclusiv între războaie – existența *copilului* propriu.

Odată executat acel hocus-pocus (care consacră inițial – pe coperta revistei postdecembriste – mențiunea „revistă **lunară** de turism fondată în 1933", modificată ulterior, în condițiile răririi frecvenței de apariție, în „apare fără întrerupere din 1972"), s-a putut glosa convenabil, cît și prelungit, pe subiect.

„«România pitorească» este cea mai veche publicație de turism din țara noastră. O revistă de colecție, pe care o citesc și recitesc generații de-a rândul… Ne-au citit bunicii… Fiindcă primul număr al revistei apărea în anul 1933! Al Doilea Război Mondial i-a întrerupt existența. Doar pentru o vreme, însă. Ne-au citit părinții… Fiindcă, din ianuarie 1972[1], «România pitorească» și-a început o noua serie, lună de lună venind plină de vise la întâlnirea cu cititorii ei. Cititori avizați și exigenți, cititori de nădejde, de cursă lungă. Ne citesc bunicii, părinții, copiii, oamenii de toate vârstele… Toți cei care iubesc drumeția și potecile alpine, soarele și plajele Litoralului Marii Negre și cărările de apă ale Deltei Dunării, satele cu obiceiurile lor tradiționale și orașele care și-au păstrat identitatea[2], parfumul de odinioară...."[3]

*„În ianuarie 1972, cînd apărea într-o nouă serie «România pitorească», revista nu se ivea de nicăieri. Ducea mai departe nu doar titlul cunoscutei cărți a lui Al. Vlahuță publicată în 1901, ci și cele două scurte serii ale publicației înființate în anul 1933 de Asociația bucureșteană de turism și sport «România pitorească», condusă în ultima ei perioadă de Prof. Nicolae Ioan – există, **știți bine**, și **o fîntînă** în Ciucaș, care îi poartă numele[4]."*

---

[1] Firește, Ogrinji nu pomenește că revista „România Pitorească" este înființată exact de regimul care desființase, cu 24 ani înainte, asociațiile turistice particulare...
[2] Dacă stai să te gândești, litoralul își pierduse total identitatea, de la 1900...
[3] RP 2/2020.
[4] E interesant de aflat dacă M. Ogrinji a fost vreodată la acea „fîntînă". Nu de alta, dar nu e una în accepțiune clasică, ci un izvor captat.

„Primul număr, de după război, al «României pitorești»”[1]

„Ce se vor aceste câteva rânduri despre „România pitorească” de odinioară? O bună vestire a faptului că ***cea mai longevivă publicație de turism din peisajul românesc al mass-media își va regăsi numerele primului an de apariție*** *cuprinse între coperțile Colecției verzi. Și asta chiar în prima lună a anului 2014 – practic la 8 decenii de când și-a făcut debutul, într-o primă serie, publicația ce poartă numele unei cărți semnate, în 1901, de Al. Vlahuță.”*[2]

Prietenii „României Pitorești” s-au grăbit (cu stilistica de rigoare) să ia în serios pretenția... De pildă Alecu Reniță: „*Să aduni de la 1933 încoace icoana locurilor natale* [...] *e mai mult decât osteneala îndrăgostiţilor de drumeţii* – [...] *e încrederea că poţi îngriji Grădina Maicii Domnului fără să scuturi roua de pe flori.”*[3]

Amabilități, între noi

Și care se practică de la ivirea lui Adam și a consoartei pe lume. Dar tot este cazul a le fi relevată existența, măcar din cînd în cînd...

Într-o primă categorie, există laudele despre noi (și circulînd la braț cu acelea despre modestia personală).

„«De-aţi şti voi ce frumoasă este ţara mea!» Sunt cuvintele pline de mândrie şi bucurie cu care Nicolae Grigorescu, aflat la Paris, încerca să-şi determine colegii şi prietenii săi să călătorească în România[4] […] *Mi-am amintit de aceste memorabile cuvinte răsfoind, deunăzi, colecţia revistei noastre* […] *Pe măsură ce frunzăream anii îmi tot venea să exclam în gura mare:* ***De-aţi şti voi ce frumoasă este revista România pitorească!*** *Frumoasă ca idei, abordare, semnă-*

[1] RP 12/2009.

[2] La o adică, și M. Haret proceda similar, cînd prelua – pentru Turing-Clubul propriu (1931) – vechimea antebelicei Societăți a Turiștilor din România...

[3] „Efigia unui tărâm fabulos”.

[4] Am dubii legate de veridicitatea afirmației atribuite lui N. Grigorescu. Vreun străin nu poate fi decît iritat de ea, căci se simte – grație credulului inconștient (personal) – ca provenind dintr-o țară urîtă, sentiment pe care îl extrapolează altminteri la întreaga-i persoană. P.S. Oare țara colegilor lui Grigorescu, să zicem Franța, nu era și ea frumoasă?

turi, redactori şi colaboratori, pasiune şi, dacă vreţi, chiar momente dureroase."[1]

„Ne suflecăm mânecile şi mergem mai departe. Asta ştim să facem noi."[2]

„Dedicați cultului identității românești, neînduplecați în credință, în convingerea că jurnalismul de turism face parte din specia rară a zilierilor înrobiți drumurilor și cuvintelor..."[3]

Gentilețile nu puteau ocoli, inevitabil, publicul revistei...:

„«România pitorească» este şi un chip al cititorilor. Ei nu rămân alături de noi decât dacă se regăsesc în paginile revistei, fapt pentru care ne laudă adesea, dar ne şi dojenesc. ***Încă o confirmare că nu putem reuşi decât unii lângă alţii****... Restul este muncă.» "*[4].

De asemenea, *periile* au circulat dezinvolt între membrii redacției și colaboratori:

Alecu Reniță:

„[M. Ogrinji] a *străbătut cu roata și pasul Basarabia, Bucovina, Maramureșul, Cadrilaterul, a aprins în sufletul a sute de români scânteia de a se înfrăți cu frații lor înstrăinați, a purtat, ca un Moise modern, jurnaliștii și scriitorii de turism din Țară, în vetrele românești aflate sub administrații străine..."*[5]

M. Ogrinji:

„Cutremurătoarea carte «Pe Nistru, spre izvoare». Alecu Reniță – marele patriot «De la Nistru pân' la Tisa» și de la Porțile de Fier până la Marea cea Mare"[6]

Dinu Mititeanu:

„D-l[ui] *Mihai Ogrinji -inimosul om de cultură care cu pasiune ține în viață de decenii revista România pitorească și căruia noi- iubitorii de munte*[7]*- îi datorăm -iată- 34 de numere de cărți din Colecția verde a editurii Rp"*

---

[1] RP 1/2020.
[2] Idem.
[3] *Idem.*
[4] RP 4/2018.
[5] https://www.natura.md/mihai-ogrinji-fratele-din-dreapta-prutului
[6] https://www.podul.ro/, 21 dec. 2021.
[7] E inuman să formulezi „Noi, **o parte** [mică, mare] a iubitorilor de munte"...

M. Ogrinji:

„Este un veritabil privilegiu că Dinu [...] *a ales să-și publice cărțile închinate Măriei Sale, Muntele, în «Colecția verde»* [...] *Prestigioasa semnătură a lui Dinu* [...] *Oameni care, ca și Dinu, au ctitorit, pentru iubitorii înălțimilor, o sfântă dragoste, un sacru respect pentru Munte, pentru Natură, în general."*

„Ca un veritabil patriarh al potecilor și înălțimilor alpine, dar și un inspirat, tenace și convingător propovăduitor al unei existențe în armonie cu universul de lângă noi, Dinu îmi tot amintește, aproape cu fiecare pagină, de zicerea eminesciană: «cine nu minte niciodată este Natura»; marele poet neobosind nici o clipă să tânjească după vremurile când «natura era adevărată ca omul, și omul adevărat ca natura»."[1]

Ovidiu Blag:

„Nestor Urechia – Vraja Bucegilor; Mihai Ogrinji și Mihai Vasile au făcut o treabă excelentă reeditând acest volum în «Colecția verde»; „Stofa de jurnalist a lui Mihai Ogrinji"[2]

„Domnul Mihai Ogrinji [...] *redactorul șef al prestigioasei reviste „România pitorească..."*

Mihai Ogrinji:

"Excelentul om de cultură clujean Ovidiu Blag"

Dan Matei Agathon:

„Doamna Anda Raicu este doamna turismului românesc[3]*. Ea este legată pe viaţă de destinele turismului românesc. Ea este creatoare de opinie. Pasiunea vieţii doamnei Raicu au reprezentat-o turismul şi România pitorească, care a fost menţinută cu eforturi, cu lacrimi, cu sânge şi cu durere."*

M. Ogrinji:

„Îi păstrăm același viu respect, făcea parte din stirpea miniștrilor cu profunde rădăcini specifice intelectualilor veritabili"[4]

---

[1] Nimic nu înfurie mai tare un panglicar, decît să îi ceri detalii despre o vorbă mare.

[2] Blog personal, 26 decembrie 2013.

[3] Ulterior vor prelua această licență și fanii revistei.

[4] Dincolo de toate aceste observații ale subsemnatului, este de spus că echipa lui M. Ogrinji s-a achitat mai mult decît mulțumitor de sarcină (și chit că revista devine finalmente trimestrială), în cei 34 ani scurși pînă la apariția ediției de față.

Atîta miere într-o direcție naște inevitabil fiere, care se revarsă către cei socotiți dușmanii „României Pitorești” (despre ei, putîndu-se cerceta, cum ajung în așa poziție...)

De pildă Elena Udrea. Și legat de care ne putem imagina cum ar fi fost tratată dacă, asemenea unui D.M. Agathon, ar fi dat – în calitate de ministru al Turismului – bani revistei lui Mihai Ogrinji. Cum nu a dat însă (foarte probabil obligată de criza economică ce a afectat întreaga lume), a devenit „panarama politicii românești”.

Similar, unui *Manuc Bey* i se pune în cîrcă ditai vînzare a Basarabiei (1812), deși e mai mult decît discutabil că Napoleon I ori Alexandru I au aplecat urechea la eventualele lui sugestii.

Mihai Ogrinji. Unghiul său asupra lumii

„Este greu de imaginat ce se întîmplă. Asaltul unguresc [e vorba de retrocedarea unei zone din munții Retezat, în 2022] *– al veneticilor, în general – întrece orice măsură…”*[1]*:*

„Nu puțini români își tot pun întrebarea cum ar fi arătat țara noastră azi dacă n-ar fi năvălit peste noi cancerul roșu? Această teribilă tragedie pe care a trăit-o nu numai România, ci și alte țări totalmente nevinovate, tragedie pe care a programat-o și întreținut-o ***aceeași mafie internațională «responsabilă», deopotrivă, și cu comunismul și cu capitalismul****. Mafie care țipă ca din gură de șarpe când vine vorba să-și asume milioanele de crime în spatele cărora se află, într-un fel sau altul.*

Desigur, după ***așa-zisa*** *cădere a comunismului, și la noi o serie de proprietăți, poate chiar averi, au fost recuperate. Cu ce sacrificii – din nou sacrificii! – nu mai insistăm. Există însă valori care s-au pierdut pentru totdeauna. Cu ce pagube asupra evoluției României, rămâne o estimație ce nu va fi putea realizată vreodată. Plătește cineva pentru toate aceste nenorociri – America și Marea Britanie, Israel, Rusia ori Germania? Nici vorbă. Reprezentanții lor – și de ar fi numai aceș-*

[1] Facebook, postare 25 noiembrie 2022. Comentariul unui Cristi Dumitrescu, tot acolo: *„Și asta nu de ieri, de azi, ci de aproape 100 de ani, dacă nu și mai mult. Dar de 33 de ani România nu mai are un guvern și un președinte al ei, iar instituțiile statului funcționează numai după ordine primite de afară. În acest caz ce pretenții să mai avem, atîta timp cît adevărul istoric este eliminat din discuție?”.*

tia – își continuă și azi jaful cu un cinism și o lăcomie greu de imaginat[1]*.* ***Dar asta este altă poveste****."*[2]

„Luna aceasta se împlinesc două decenii de cînd am scăpat de una dintre cele mai oribile perioade pe care le-au trăit românii în istoria lor. A fost un regim criminal, instaurat și pus în aplicare, o bună bucată de timp, de ruși, evrei și țigani (cum se numeau ei atunci) […] *Prin valea vremii, cu astfel de îndeletniciri s-au dedulcit, pe spinarea românilor, și alte cimotii: turci, tătari, polonezi, greci, fanarioți. Chiar și bulgari,* ***dacă vrei****! Din păcate, nici astăzi lucrurile nu stau chiar altminterea* […]
Astăzi, cititul, «harul cititului» a devenit un fel de boală rușinoasă, încît și nefericitul cronicar Miron Costin ar roși cu înțelepciune. Dar să nu ne împiedicăm însă în fleacuri." [3]

„De la începutul anilor '90 și până azi «maeștrii»-geambași ai presei românești care își închipuie că din «geniul» lor se aprinde soarele dimineața, au lansat imbecilități oribile. De la Ion Cristoiu, care se arăta înspăimântat de Unirea Basarabiei cu România, fiindcă s-ar crea, vezi Doamne, o altă minoritate puternică în țară, cea rusească, greu de controlat!, la Cristian Tudor Popescu și Emil Hurezeanu, temători să discute evenimentele din Basarabia petrecute în aprilie, fiindcă le-ar fi scăzut ratingul emisiunii [...] *am nădăjduit o vreme că mancurtizarea, aplicată mai ales basarabenilor, a fost o traumă ce avea să înceteze o dată cu dispariția URSS-ului. Nici vorbă. Ea este pe cale să cuprindă mai toate națiile slăbănoage și nătânge ale Europei și nu numai,* ***ideologii globalizării – de aceleași sânge cu cei ai comunismului*** *– făcând o tabula rasa din țări ca România. Greu de înțeles cum s-a putut ajunge la o Românie atât de vulnerabilă și batjocorită – scoasă la mezat de o nesfârșită liotă de samsari veniți de te miri unde cu conturile rupte-n fund* [...]
Mă întreb ce s-ar fi întâmplat, în urmă cu nouă decenii, la tratatele de pace de la Paris, dacă România de atunci ar fi avut «prestigiul» celei de astăzi, dacă conducătorii ei de atunci ar fi semănat cu cei din zilele noastre." [4]

---

[1] Ogrinji nu realizează o secundă, că e greu a merge prin cele patru țări menționate, cu oferte turistice însoțite de afirmațiile de mai sus...
[2] RP 2/2015.
[3] RP 4/2009.
[4] RP 2/2009.

O preluare (din principiu, favorabilă), pe fila Facebook. „*Denumirea de haloween este de fapt* Hell will win*, adică iadul va învinge* [/] *Indiferent ce crezi despre Haloween, vreau să știi că aceasta este cea mai mare zi satanică. Anton Levy fondatorul bisericii sataniste a afirmat: «Mă bucur că părinții își lasă copiii să îl serbeze pe diavol cel puțin o dată pe an».”*[1]

„Fără îndoială, l-am votat ca președinte pe Klaus Iohannis fiindcă este de stirpe germană. Tocmai această filiație ne va juca, probabil, cele mai multe feste. Au pățit-o, la modul cel mai brutal, regii Carol I și Ferdinand. Germania ne-a vîndut și ne-a trădat de cîte ori a avut vreun interes. Cîrdășia germano-rusească ne-a costat Basarabia, Nordul Bucovinei și nu numai. Cînd vorbiți de «onoare» și alte mituri privitoare la Germania, cîntăriți bine aceste realități.”[2]

„Prin veacuri, ca şi în zilele noastre, Bucureştiul a fost generos cu toţi cei care i-au trecut pragul, fie pentru câteva zile, fie pentru a se aşeza cu traiul în vatra lui spre a-şi face un rost. C-au fost sărmani sau cu ştaif, aventurieri, borfaşi ori medici, rătăcitori şi hoţi sau bandiţi, prostituate, preceptori ori bone, Bucureştiul, aflându-se pe mâna veneticilor, în frunte cu fanarioţii stabiliţi aici de hăt vreme, i-a «înfiat» pe toţi. Indiferent că erau turci, greci, evrei sau armeni, unguri, bulgari ori saşi, ruşi, polonezi şi cine mai ştie ce alte naţii. Uneori, comunităţi întregi s-au aciuat în Bucureşti, ca şi prin provincie, punând la cale proiecte pentru ţara lor de obârşie, fapt care le-a şi reuşit adesea. Amintiţi-vă de greci, de bulgari, de albanezi… Vreun semn de recunoştinţă pentru ajutorul primit? Nici vorbă. Dimpotrivă. Amintiţi-vă de proverbul cu facerea de bine…”[3]

„Poate vă întrebați, în chip cît se poate de normal, care a fost relația dintre românii ardeleni și sași. ***Nu cutezăm, în spaţiul foarte restrâns care ne-a mai rămas, să deschidem un front pentru acest aspect****.* [deloc nu deschide acel front, în continuare!] *Distanţi, orgolioşi şi, uneori, chiar grobieni, saşii i-au tinut pe români departe de comunitatea lor. Au fost la fel de disprețuitori, ca și ungurii. În loca-*

[1] Preluarea era una la a doua mînă; intermediară fiind o Mina Kataeva, care opina: „Această postare a răscolit iadul…. Le este frică demonilor să nu-și piardă satanica sărbătoare și au adus toți elevii pe pagina lor să-și etaleze inteligența…”.
[2] RP 3/2015.
[3] https://romania-pitoreasca.net/2022/08/22/hanul-manuc-o-batjocura-a-istoriei-noastre/

lităţile în care deţineau majoritatea, românii n-aveau voie să meargă pe trotuar, ci pe mijlocul drumului, ca animalele... Cît despre construirea de biserici ortodoxe, opreliştile au fost feroce [...] *Împărăteasa Maria Tereza, prin generalul Adolf Nikolaus von Bucow, a pus la pământ zeci de mănăstiri ale românilor din Transilvania. Teribila barbarie a pornit în anul 1761."*[1]

Comentariu M.Og, la o altă postare a lui pe Facebook:
„Această hemoragie de tembelism şi manipulare cancerigenă cu care ne gîtuie loazele venetice (internaţionaliste), iar această demenţă vampiristă este abia la început."

„Prin veacuri, unele dintre aceste ţinuturi au aparţinut României perioade mai lungi sau mai scurte de timp – Basarabia, nordul Bucovinei, Maramureşul istoric, Cadrilaterul [...] *Despre toate acestea s-a păstrat, în anii comunismului, o tembelă tăcere. A vorbi deschis, pe atunci, despre Moldova de dincolo de Prut, bunăoară, echivala cu un risc neiertător. Faimoasele «poduri de flori» au ilustrat, la începutul anilor '90, dorinţa sinceră a românilor, trăitori de o parte şi de alta a fruntariilor naţionale, de a se cunoaşte, de a se solidariza, de a intra, pîna la urmă, într-o relaţie firească. Din păcate, în... respectul felului nostru de a fi, «florile» s-au veştejit repede, entuziasmul s-a stins ca o lumînare, iar ceea ce ar fi trebuit să fie o bună oportunitate pentru «strîngerea rîndurilor» s-a dus pe apa sîmbetei* [...]
Dincolo de tot și de toate, este bine ca românii care merg pe litoralul bulgăresc să-și sporească interesul și pentru ceea ce a însemnat prezență românească într-un ținut ce ne a aparținut nu numai în perioada interbelică. Mircea cel Bătrân ne este martor[2]*..."*[3]

„Ultimii conducători ai României ziditori de biserici au fost Regele Mihai [...] *şi Mareşalul Ion Antonescu* [...] *Perioada comunistă avea să ne dea şi pe cel mai mare demolator de zidiri religioase din istoria României, dementul fără egal purtînd numele de N. Ceauşescu. (Au mai fost şi alte specimene. Bunăoară, comandantul austriac Adolf Nikolaus von Bukow, neîntrecut în sălbăticie fată de ortodocşii ro-*

[1] RP 3/2015.
[2] Cadrilaterul ne-a aparținut sub domnia respectivă exact 28 ani, din cei peste 400 scurși pînă la dobîndirea provinciei, prin pacea de la București (1913).
[3] RP 10/2008 / 442.

mâni din Transilvania şi bisericile lor. Mă rog, ***Austria, acest cancer de care pare să nu mai scape România****)* [...]
Dacă politicienii continuă să facă o echilibristică grețoasă între a fi cînd cu Cel de Sus (cu prilejul unor fățoase ceremonii), cînd cu Cel de Jos, adică cu poporul, din şmecherii electorale, atunci Biblia n-are ce mai căuta în Parlament pentru jurăminte calpe, cu gesturi ce te trimit, uneori, la ipochimene absolut descreierate[1]*! Să fie eliminată această mascaradă, cu semnul crucii cu tot, din arsenalul menit să păcălească, să înşele, să prostească lumea (cea de bună credință).”* [2]

„În anul Centenarului înfăptuirii României Mari, revista de turism cu cea mai îndelungată existență, neîntreruptă – aproape jumătate de veac! –, a venit în fața cititorilor săi cu o copertă cât se poate de expresivă: cetatea dacică, Sarmizegetusa, de la Grădiștea Muncelului peste care tronează, ca o efigie nepieritoare, harta României dodoloațe, cum a numit-o Lucian Blaga. Hartă prezentă, de altfel, și pe coperțile celorlalte trei numere apărute în 2018.”[3]

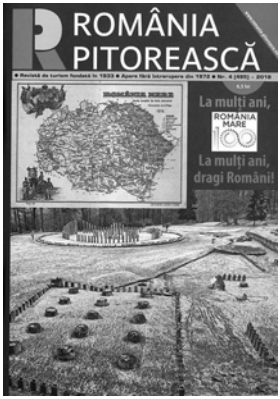

„Iuliu Maniu făcuse cartel electoral cu legionarii, la fel cum se dovedise un iresponsabil – în răstimpul ultimului război – neacceptînd, la sfîrșitul anului 1943, să preia puterea în stat oferită de același mare

[1] Oare afirmațiile de mai sus au ceva în comun cu aminita Carte?
[2] RP 4/2015.
[3] RP 3/2018. În context, nu știu exact ce numea Blaga drept Românie *dodoloață* (la o adică, nu el a numit-o astfel, ci a auzit expresia la un copil, dacă am reținut bine din „Hronicul și cîntecul vîrstelor”), dar e foarte posibil ca aceasta să nu fi cuprins și teritoriul pînă la Tisa de jos ori zona aflată la nord de Sighet...

patriot Ion Antonescu, putere la care mareşalul ţinea infinit mai puţin în comparaţie cu integritatea şi independenţa României"[1]

*„**Feţele veşniciei***
Satul a fost – şi în bună măsură a rămas, mai mult decât în orice ţară europeană – matricea, temelia fiinţei noastre naţionale. Oraşele de pe pământurile noastre [...] *continuă să păstreze, din păcate, un pregnant corset alcătuit din cosmopolitism şi ambiguitate. Aşezările urbane şi-au deschis porţile tuturor străinilor – unii de bună credinţă, nu puţini însă şi nişte vînătură lume, cu morbul aventurii în sînge –, deprinderilor şi practicilor ce au şi alterat, adesea, fiinţa românească. Nu voi insista acum pe faptul că nu intîmplător marile personalităţi ale culturii noastre îşi au obîrşia în vetrele rurale* [...] *Satele noastre au avut din totdeauna talentele, liderii**, **geniile lor: cei pricepuţi în meşteşugul artei cioplirii lemnului făceau case, biserici, porţi; cei cu harul cîntecului alcătuiau echipe de instrumentişti şi tarafuri, cei «buni de gură» iscau strigături, cilimituri, versuri*** [...] *Odată cu colectivizarea, cu pierderea proprietăţii, această bună tradiţie a sucombat. Ce ţăran mai cumpără azi pămînt, cînd şi cel pe care îl are îi fuge de sub picioare?* [...] *Încetul cu încetul, **feţele veşniciei** se înnegresc, se usucă, se risipesc. Și-odată cu ele, universul unei civilizații care ne-a rostuit veacuri la rînd identitatea. Victoria urbanului, cu tot ceea ce reprezintă el, nu-i doar un brînci dat satului, ci o tristă sărăcire sufletească a noastră, **a tuturor**, indiferent de baştină."*[2]

„Minorități [/] *Cine, în afară de minoritarii... majoritari din partidul comunist din România, cerea, în perioada interbelică, să fie dezmembrată ţara noastră imperialistă, vezi Doamne, iar provincii ca Basarabia, Transilvania şi Dobrogea să fie cedate URSS-ului, Ungariei şi Bulgariei?! Desigur, frîiele acelei oribile adunături erau în mîinele unor **etnici evrei, ucraineni, bulgari, maghiari** etc. Apropo, se pot uita atrocităţile de la Ip, Trăznea şi Moisei, comise de hoardele horthiste, ori nenorocirile de la Tg. Mureş, din martie 1990? Ce fac astăzi unii dintre mino-*

[1] RP 5/1990. Nu știu cît de adevărată este informația privind pe I. Maniu, dar, acceptînd, el ar fi avut de scos țara din fundătura în care o băgase Antonescu (penetistul nefiind de acord, în 1941, cu trecerea Nistrului). Totodată, dacă mareșalul a fost sau nu îndrăgostit de putere, se poate verifica în refuzul de a demisiona, la 23 august 1944.

[2] RP 1/2010. În opinia mea, asemenea gen de discurs are în vedere oameni dureros de complexați de urban, cît și speriați de viitor/trecerea timpului..

*ritarii unguri şi secui? Izgonesc pe românii din judeţele Covasna şi Harghita, se instruiesc în formaţiuni paramilitare prin munţii României ori, **cine mai ştie**, mai pun la cale vreun atentat*[1]*. Atentatele nu-s tocmai de dată recentă la noi în țară. Din nefericire, s-au ilustrat în această privință, de hăt-vreme, şi unii bulgari, şi unii evrei...”*[2]

„Mi-e teamă că destui români eşuează în precara convingere că omul nu-i născut să şi muncească, ci doar să tot petreacă în vacanţe şi călătorii. Pe ei nimic nu-i împiedică să facă rost de bani spre a pune de o Turcie, să zicem, chit că le plouă în casă, că li s-a rupt uşa sau gardul, pantoful sau pantalonii... Orice treabă urgentă poate să aştepte, adesea mult şi bine, mai puţin trăirismul ăsta de a pleca aiurea ce seamănă cu un fel de deranjament stomacal. [...] *Anul trecut, românii au cheltuit pentru vacanţe externe peste 2 miliarde de euro, iar România a încasat, din activitatea turistică cu străinii, în jur de un miliard de euro. Bună afacere, nu-i aşa? Acest raport dintre încasări şi cheltuieli se petrece de ani de zile, bravele noastre agenţii de turism (conduse de tot felul de cimpanzei guralivi, într-o mituitoare cîrdăşie cu diverse televiziuni, radiouri, bloggeri, ziare – pline de ziariştii lui peşte, permanent seduşi de orice fel de pomană*[3]*) au lucrat şi lucrează temeinic la jefuirea României prin «outgoing»”.*[4]

„Un pândar de felul lui Lucian Boia [...]
Tot soiul de ONG-uri, asociații și paraasociații, în spatele cărora se hîrjonesc cu nenumărate fonduri europene toți cei care nu dau o lețcaie pe România. Încă puțin, și ne vom întoarce la vremurile fanariote, cînd «împuterniciții» statului voroveau doar grecește. Sigur, cum vom vorbi altă limbă de ocupație, mult mai bine exersată în a jumuli găina (a se citi: România) fără să cîrîie.”[5]

Preluată pe fila Facebook: „*«România este un stat imperialist»* [/] *Știți ce-i aseamănă pe-ăștia doi* [ucrainenii Vladimir Zelenski și Iulia

[1] Este mai mult decît interesantă succesiunea ideatică de mai sus. „***Cine mai ştie**, mai pun la cale vreun atentat”* e urmată de concluzii clare, cum că în asemenea atentate s-au evidențiat cutare etnii...
[2] RP 3/2016.
[3] De ce pot paria că, dacătele acei compatrioți ar fi cheltuit banii în direcția dorită de M. Ogrinji, ei ar fi devenit brusc ținte ale celor mai inflamate elogii?
[4] RP 1/2018.
[5] RP 4/2015.

Timoșenko] *în afară de originea evreiască? Au declarat, fiecare la timpul său, că «România este un stat imperialist”.*[1]

„În acest teribil vîrtej al globalizării [...] *sînt pe cale să dispară și cele din urmă elemente ale identității românești, ale universului nostru țărănesc – ce-ar fi putut constitui, cu adevărat, esența ofertei turistice românești...”* [2]

Materialul de mai jos (postat pe Facebook la 30 nov. 2022) este însoțit de ghilimele doar la final, neputînd ști dacă aparține lui Ogrinji, sau cuiva din trecut. Cert este că e însoțit de trei imagini, ale lui Carol II, C.Z. Codreanu, respectiv a unei broșuri cu texte legionare („Din luptele tineretului român, 1919-1939”):

„DE ACOLO ÎNCEPE PUSTIUL, BLESTEMUL ȘI MOARTEA...
De vor intra trupele rusești pe la noi și vor ieși învingătoare, în numele Diavolului, cine poate să creadă, unde este mintea care să susțină că ele vor pleca de la noi înainte de a ne sataniza, adică bolșeviza? Consecințele? Inutil a le discuta. (...) Sufletul dumnezeiesc al Mântuitorului Iisus Hristos, de acolo de sus, desigur își aduce aminte de timpul petrecut pe pământ, ca om printre oameni. Multe dintre aceste amintiri sunt dureroase.

[1] Declarația președintelui Zelenski a fost mai nuanțată, iat totodată subiectul este de tratat nuanțat.
[2] RP 1/2008.

Cea mai dureroasă amintire nu este însă nici amintirea palmelor pe care le-a primit de la Ana și Caiafa, nici aceea a mulțimii nebune de mânie care striga: răstignește-L, nici aceea a răstignirii însăși, cu nenumăratele dureri ale oaselor străpunse de cuie.
Nici una din aceste amintiri dureroase nu este însă ca aceea care Îi sângerează necontenit inima: amintirea vânzării.
Nu l-a durut atât că mii de oameni au strigat „răstignește-l", pe cât l-a durut faptul că unul din cei doisprezece pe care i-a crescut la sânul Lui, pe care i-a iubit nemărginit, L-a trădat. Acesta este punctul culminant al marilor dureri ale Mântuitorului. De aceea, ori de câte ori vede vreo «vânzare», «trădare» pe pământ, fața lui se întristează nemărginit și inima Lui sângerează de durere. Fața Lui se întoarce cu oroare de la trădător. Și de unde își întoarce Domnul fața, de acolo începe pustiul, blestemul și moartea.
*De aceea de multe ori prin sate sau orașe se observă case pustii, bătute parcă de blesteme și cercetate de duhuri necurate; **sunt casele trădătorilor sau ale copiilor lor**, de la care s-a întors însângerată inima lui Hristos...»"*

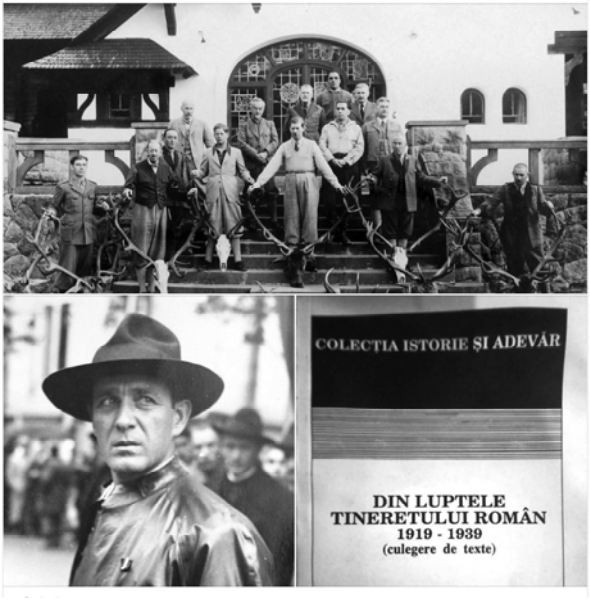

Apropiat ca spirit, într-o postare Facebook (25 nov. 2022):
„*Tîncăbești – 26 noiembrie. Corneliu Codreanu va fi comemorat printr-o ceremonie religioasă”*

„Este inutil să insistăm asupra pricinilor care i-au determinat pe tineri, în primul rând, sa abandoneze țara si să plece unde au văzut cu ochii. Este cea mai mare armată – probabil spre 5 milioane de persoane – care a abandonat, deznădăjduită, cîmpul de luptă. Dincolo de această realitate cutremurătoare, nu există decît o singură soluție: întoarcerea armelor! Și asta nu o vor putea face decît tinerii. Fiindcă dacă nu mai sunt, din fericire, războaie, asta nu înseamnă că, pe timp de asa-zisă pace, cuceririle vrăjmașe sunt absente. Dușmanii României, ai tinerilor noștri, nu-s de data asta în gîrba fruntariilor, ci chiar în inima țării.
Este în afara oricărei îndoieli că este nevoie de jertfă pentru țară. Tinerii sunt chemați, prin forța exemplului din totdeauna, să poarte războiul nu doar al lor, ci al generațiilor care vor veni. Tot așa cum generaţiile de azi au primit, prin naştere, țara spre a fi predată, înstărită, mai departe. Deși vremurile sunt cu totul altele, să nu fim acuzați, peste timp, că am procedat precum în 1940, cînd au fost părăsite Basarabia, Nordul Bucovinei si Cadriaterul fără luptă[1]. 0 țară nu se părăsește niciodată, indiferent de sacrificii. În pustii să plece trădătorii, hoţii, mercenarii!”[2]

Păreri ale unor colaboratori

Matei O. Brot / Brod[3]

„Nu orice neamţ e şi un Carol... Din păcate, de-a lungul istoriei noastre nemții n-au fost, uneori, cu nimic mai prejos decît ruşii. Şi unii și alţii

[1] În opinia mea, ideea de *jertfă* este vînturată de oameni al căror ultim gînd este să își asume așa ceva. Drept dovadă, în cazul lui M. Ogrinji, este faptul că nu a riscat la vremi de restriște nici măcar cît colega de redacție Anda Raicu, ce să mai spun de Mihai Creangă!
[2] RP 1/2019.
[3] Semnătura apare în revistă sub ambele forme. Posibil să fie un alter ego al lui Ogrinji (Brodoc fiind o localitate din Vasluiul său de baștină).

s-au dovedit, în astfel de situatii, bucăţică ruptă, cum se spune. Între cizma prusacă şi cea țaristo-bolşevico-rusească n-a fost, în acele împrejurări, decît o diferentă de culoare... Să amintim fie şi numai atît: față de România, nemţii nu sunt mai puţin vinovaţi de pierderea Basarabiei şi a Bucovinei. Și nu în mică măsură, nici faţă de nefericitul nostru destin postbelic..." [1]

„Un loc ***românesc*** *împins în uitare: PODOLIA*[2]*...* [...]
Cu mai multe veacuri înainte ca Imperiul țarist să fi vândut Statelor Unite Alaska, o afacere oarecum asemănătoare, păstrând desigur proporțiile, s-a făptuit între Moldova medievală si Polonia. Tranzacția s-a numit Pocuția şi s-a produs în anul 1388: Petru al II-lea Muşat al Moldovei, împreună cu fratele său Roman, asociat la domnie, l-a împrumutat pe regele Poloniei Vladislav, socrul său, cu 4.000 de galbeni genovezi, reduse ulterior la 3.000 [...] *Restituirea împrumutului: după trei ani. Nerespectarea termenului se solda cu cedarea către Moldova a Haliciului – centrul catolic al zonei –, ulterior înlocuit cu Pocuția, ținut din nordul Moldovei, cu o întindere de circa 8.000 km pătraţi. Leahul, chit că era Rigă, n-a respectat cuvântul dat. Nici nu-i de mirare* [...]
Între anii 1388 şi 1532*, Pocuţia – triunghiul dintre Maramureşul istoric şi nordul Moldovei – a fost stăpînită, într-un fel sau* ***altul****, de domnitorii de la est de Carpaţi."*[3]

„Nu există tot atâţia cititori, drumeţi ori iubitori ai naturii care să fi auzit de Alceu Urechia câţi sunt cei care s-au «delectat» cu textul filozofului Andrei Pleşu, text care pornea cu «Suntem în țara din care Caragiale a fugit exasperat, țara în care Eminescu și-a pierdut mințile, țara care a refuzat, iresponsabil, oferta făcută de Brâncuşi, la bătrînețe: aceea de a-şi lăsa întreaga operă compatrioților săi. Ţara care şi-a omorât elitele în puşcărie, țara în care n-au mai vrut să se întoarcă Mircea Eliade, Cioran, Eugen Ionescu, George Enescu. Ţara din care pleacă, mereu, tineri excepționali şi nu doar ca să se căpătuiască...» [...]
Lăsând gluma la o parte, ţara, totuşi, nu-i vinovată pentru nici unul dintre cazurile enumerate în chip glorios de maestrul Pleşu. Parol! Să fim serioşi, nu din cauza României a întins-o Caragiale, cu vagonul de

[1] RP 3/2014.
[2] Un supratitlu prudent totuși acolo: „Pământuri românești abandonate?".
[3] RP 4/2020.

dormit, la Berlin, şi nici că Eminescu şi-a rătăcit minţile sau că lui Brâncuşi i-a fost refuzată donaţia pe care a insistat s-o lase românilor. În fiecare epocă în parte, această năpăstuită ţară, vorba unui comediant, a avut cumplita neşansă să se căpătuiască, prea la vârf de multe ori, cu nişte personaje absolut infecte. Multe dintre ele, convine sau nu convine cuiva, ***erau alogene****, fără nici o legătură cu ţara...”*[1]

„Înainte de ultimul mare război, la noi se editau puzderie de tipărituri, în frunte cu excelenta revistă «România» a ONT. Şi pe vremea idioţilor de comunişti – ***printre care am fost şi... eu*** *– propaganda turistică a cunoscut o amploare teribilă prin Editura Meridiane, mai întâi, apoi Editura Stadion, devenită ulterior Sport-Turism, Agenţia Publiturism, Radio Vacanţa (în perioada sezonului estival), revista România pitorească* [...] *revistele pentru străinătate Holidays in Romania, ba şi o tipografie, performantă la vremea ei; destinată imprimării materialelor de promovare şi multe altele. Din toate acestea, cu foarte mici excepţii, s-a ales praful* [...]
În schimb, contaminându-se de «bloggerită», «vloggerită» şi de celelalte infecţii care ţin de pandemia «on-line», diverse autorităţi din turismul nostru au făcut tabula rasa din tot ceea ce-a însemnat o infrastructură de promovare temeinică, încurajând în fel şi chip amatoarea tabără a «mucilor în frezăă. Cultura serioasă nu poate fi despărţită de suportul ei tradiţional, hârtia tipărită. [...] *Hăitaşii acestui haos zgomotos, pavoazat cu o preţiozitate şuie, sunt scoşi la rampă ca nişte bufoni buni la orice. Neprofesioniştii totdeauna vor cultiva cu sârg deprofesionalizarea.* [...]
De circa 45 de ani sunt pe tarlaua presei de turism*. Niciodată însă, ca de-a lungul ultimelor două luni şi ceva, n-am asistat la un spectacol mai grotesc. Dând dovadă de o isterie fără seamăn, tot soiul de «oameni din turism» – mai cu seamă diverşi şefi de agenţii – s-au tot dat cu fundul de pământ somându-i pe guvernanţi să elimine orice restricţie împotriva pandemiei de coronavirus spre* ***a se revărsa gloatele de turişti români, fară minte, spre zările lumii****!”*[2]

„Mai şi iunie rămân, probabil, lunile de un tragism maxim în istoria românilor. Amândouă sunt legate de pământurile noastre dintre Prut şi Nistru [...] *Cât vor exista pământul şi români adevăraţi, 22 iu-*

[1] RP 4/2020. Titlu de rubrică, acolo: „Turism și **cultură**”.
[2] RP 2/2020.

nie 1941 nu va putea fi separat, în nici un fel, de Ion Antonescu. Şi măreaţa lui decizie: «Ostaşi, vă ordon: Treceţi Prutul!»[1] [...] *Acel istoric ordin al conducătorului României de atunci, Ion Antonescu, ar fi trebuit şi ar trebui învăţat şi rostit pe de rost ca pe un «Tatăl nostru»* [...] *În iunie 1941, Antonescu a redat românilor demnitatea, cultul sacrificiului pentru neamul şi ţara lor."*[2]

„O bună parte din Maramureşul istoric – Transcarpatia, cum i se spune astăzi acestui ținut de la nord de Tisa – a făcut parte din hotarele întregite de Mihai Viteazul, la 1600. Prin veacuri, românii de aici au trăit nedespărţiti de râul invocat de Eminescu. Satele, fără număr, au rămas compacte prin timp, «spiritul dacic» lucrând aidoma legii stupului – unitate la bine şi la rău. Cu 101 ani în urmă, când s-a făurit România Mare, partea de nord a Maramureşului istoric n-a împărtăşit însă fericitul destin al meleagului de la sud de Tisa, deşi câteva luni de zile a fost unită cu Ţara Mamă. Se ştie mai puțin, dar ***dușmanul acestei normale apartenențe a ținutului rămas înstrăinat a fost Cehoslovacia****. Care n-avea să stăpânească această parte de Maramureş nici două decenii... Este un veritabil mister dezinteresul manifestat de autoritățile de atunci faţă de românii din nordul Ţării Maramureşului, ai căror reprezentanți, prezenți la 1 Decembrie 1918 la Adunarea de la Alba Iulia, au făcut posibilă parafrazarea celebrului vers eminescian: De la Nistru până dincolo de Tisa* [...][3]
Sunt de reţinut legăturile pe care le întreţin, în particular, comunităţile româneşti de la nord şi de la sud de Tisa, activităţile pe care le desfăşoară unele asociaţii, şcoli, primării, proiectele transfrontaliere care se derulează în materie de turism, cultură, educaţie. Pe baza Statului român, îmbulbat cu impostori şi trădători, nu-i însă nici o şansă să ne revenim..."[4]

„Probabil că erau o raritate românii care aveau habar, în 1990, de Cadrilater, bunăoară. Nu-i de mirare. Comuniştii români, semi-analfabeţi

[1] Inevitabil, la așa îndemn nu pot să nu socotesc, profund nepatriotic firește, că pe acele cătane le mîna de la spate teama de Curtea Marțială. Una a compatrioților, și de groaza căreia își lăsau de izbelişte familia, iar totodată urmînd să aibă parte pe front de suferințe inimaginabile, ba chiar de moarte.
[2] RP 1/2020.
[3] În lumea asta poți parafraza orice, însă versul eminescian rămîne totuși „... **pîn'la** Tisa". Nu dincolo de ea.
[4] RP 2/2019.

şi trădători din fire, slugi ale Moscovei, au cultivat de cînd se ştiu dezmembrarea ţării, pierderea identităţii ei, celelalte mizerii menite să-i batjocorească pe români, să-i umilească, să-i cătrănească[1] [...]
În anul 1913, după al doilea război balcanic provocat de bulgari, au loc tratativelor de pace de la Bucureşti (Titu Maiorescu era preşedintele Consiliului de Miniştri). România, intervenind în război la cererea ţărilor occidentale [!]*, este recompensată cu Cadrilaterul (puţin peste 6.800 km*[2]*), **teritoriu care, în mod normal, ar fi trebuit să intre componenţa ţării noastre încă din 1878**, odată cu partea de nord a Dobrogei. Asta dacă Rusia nu şi-ar fi făcut jocurile ei ordinare, avantajînd, ca de obicei, Bulgaria. Peste 27 ani, mai exact la 7 septembrie 1940, România cedează presiunii urmaşilor lui Asparuh susţinuţi de Hitler, părăsind, tot fără luptă, Dobrogea de sud, după «negocierile» începute la Craiova la 19 august 1940. Era ultimul rapt din acel nenorocit an, când României îi erau smulse Basarabia, Nordul Bucovinei, ţinutul Herţa, Ardealul de Nord şi Cadrilaterul* [...] *Din tot Cadrilaterul, doar castelul Reginei Maria – fără de care Balcicul ar fi dăinuit ca o localitate obscură – a rămas în proprietatea regelui Carol al II-lea. Avea să fie însă abandonat de comuniştii români în 1948. Măcar atît să ştiţi bravi români **atunci când mergeţi să staţi cu burta la soare şi să le umpleţi cu bani buzunarele bulgarilor**..."*[2]

Alecu Reniță [3]

„*Desigur, am putea vorbi mult şi argumentat despre pactul criminal Molotov-Ribbentrop, să așteptăm la infinit alții să ne facă dreptate şi să ne reîntregească Țara. Spre cinstea noastră, totuşi, nu am stat în așteptări şi discuții sterile, ci, cu forțele proprii, am readus în Basarabia Limba Română, Alfabetul Latin, Tricolorul, Suveranitatea… Nici Independența nu a căzut ca un cadou nesperat peste pământul Moldovei. A nu vedea în ziua de 27 august 1991 șiragul lung de basarabeni care au visat, au sperat şi au luptat pentru păstrarea ființei naționale şi pentru libertate, înseamnă a măsura cu **nimicnicia pre-***

[1] Ca opinie personală, contează mult și cum reacționezi, cînd celălalt te umilește, batjocorește, cătrănește. Doar să te plîngi de ele, nu e o treabă.
[2] RP 3/2019.
[2] Cf. Wikipedia, A. Reniță este ziarist și om politic din Republica Moldova. De asemenea, președinte al Mișcării ecologiste din stînga Prutului, director al publicației „Natura", cît și colaborator la „România Pitorească"

zentului *cel de-al doilea mare eveniment din istoria Basarabiei din secolul al XX-lea."*[1]

„Foarte puțini moldoveni cunosc istoria adevărată a neamului românesc din Basarabia. E o boală mai veche a populației băștinașe, o boală rușinoasă adusă în anii ocupației rusești, dar care nu-i supără nici nu-i deranjează prea tare pe mulți dintre urmașii lui Ștefan cel Mare. O parte dintre ei, certați cu abecedarul, fără să înțeleagă cît rău fac celor din jur, repetă ca papagalii minciunile otrăvite ale propagandei sovietice, cum că Moldova nici n-a avut istorie proprie pînă în anul 1812, cînd țarul i-a «eliberat» de sub jugul turcesc [...] *Indiferent de ideologia promovată de varii regimuri, Basarabia românească s-a dovedit mai puternică decât scornelile inventate împotriva ei. Totuși să nu ne ferim să recunoaștem că, în cei aproape două sute de ani de ocupație țaristă și sovietică, un număr impresionant de moldoveni și-au pierdut rădăcinile, înstrăinîndu-se pentru totdeauna de limba maternă, de istoria, pămîntul și neamul lor.* [...] *Cel care se dezice de limba mamei, de părinți, de istoria neamului său, nu are cum să-și iubească Țara și poporul din care face parte."*[2]

„În luna august, 1989 și 1991, după aproape o jumătate de secol de teroare și încătușare, românii basarabeni își smulgeau călușul străin din gură și respirau adînc aerul proaspăt, îmbătător și necunoscut al Libertății și Dreptății naționale. Ei gustau din merindele sfinte ale lui Dumnezeu și se minunau că, după atîtea suferințe și drumuri înfiorătoare, îndelungate, prin infernul rusesc, la masa de sărbătoare a popoarelor libere, spre surprinderea lor, mai erau așteptați de Domnul și de Țara lor adevărată – România [...]
Adevărul nu le aparţine «eliberatorilor» şi nici cozilor de topor, care îşi aşteaptă banii şi ciolanul de la Kremlin, ci fiilor unui popor nedreptăţit, implicaţi direct în bătăliile inegale pentru salvarea fiinţei naţionale în lungii ani de dominaţie străină. Lupta îndrăzneaţă pentru salvarea Naturii, a Limbii Române şi a reîntoarcerii la Alfabetul latin, luptă iniţiată şi lansată în spaţiul public din anul 1985 de către intelectualitatea românească[3] *din Moldova sovietică..."*[1]

---

[1] RP 3/2016.

[2] RP 2/2018.

[3] A. Reniță nu explică de ce acei intelectuali au lansat respectiva luptă exact la 1985 (cînd la Kremlin venise reformistul Gorbaciov), și nu în alte vremuri sovietice.

„Într-o zi a venit la club [cel cultural, al unui sat basarabean] *cineva de la Academie cu lecția «20 ani de la eliberarea Basarabiei de sub jugul ocupanților români» și a îndrugat verzi și uscate despre Constantin Stere, numindu-l cel mai mare trădător al Moldovei. Un om bătrîn, moș Gligore, s-a ridicat din sală și l-a rugat pe «învățat» să nu-l vorbească de rău pe Constantin Stere că, în sat, lumea în etate îl cunoaște și îl respectă* [...] *«Poate pe voi v-a trădat, că pe noi, norodul, niciodată!».”*[2]

„Această uriașă operă de reîntregire a națiunii române s-a clădit temeinic și îndelung cu gîndul, cu sufletul, cu sabia și cu plugul tuturor generațiilor de băștinași; s-a făcut cu jertfe enorme și a încununat visul secular al moldovenilor, muntenilor, transilvănenilor, bănățenilor, maramureșenilor, dobrogenilor de a vieți împreună, pentru totdeauna, în vecii vecilor, fiindcă Dumnezeu a creat un singur popor – poporul român – și patria acestui popor este una singură – România.”[3]

Mihai Vasile

[Supratitlu: „Cancel history, cancel culture!”]

[Titlu] „***Canci istorie! Canci cultură! Haraşo impostură!***

[...] *Ştergerea istoriei noastre a devenit sport naţional!* [...] *De ce există atîta nepăsare, sau chiar ură, cînd e vorba de trecutul nostru*[4]*, de ce trebuie să fie şters cu buretele?”*[5]

Mihai Cernat

„Harghita-Mădăraş din ROMÂNIA
„Motto: «Noi suntem români, noi suntem aici în veci stăpîni!» – cântec popular
[...] *Că mai scrie în ungureşte pe la pensiunile din zonă, că mai este arborat un «steag secuiesc» (albastru, cu mâna lui Istvan ținând o sabie, pentru cine nu ştie) pe la unele case, nu ne împiedică! Înţelegem, suntem toleranţi! Însă, pe măsură ce ne apropiam de vîrf* [Harghita

---

[1] RP 3/2018.
[2] RP 3/2015. Eu unul am îndoieli că așa moment a existat în realitate.
[3] RP 4/2018. Și aici, e genul de discurs măreț, dar la care autorul se ferește să-i apară în preajmă un seamăn văzînd diferit lucrurile.
[4] Este vorba de *trecutul nostru* în viziunea autorului. Alții îl pot vedea diferit (dar pas de justifică acest drept, primilor!).
[5] RP 3/2022.

Mădăraş], *deja ceea ce se contura era maxim* [...] *Multitudinea de simboluri de pe cele două poieni ale vârfului: statui, stîlpi-ţepuşe cu vîrful în sus (**cică** ar fi stîlpi secuieşti), pietre diverse, sculptate în forma **aşa-zisei** Ungarii Mari, toate acestea nenumărate, de ordinul sutelor, și decorate corespunzător: cu steagul roşu-alb-verde (oare al cărui stat o fi ?!). Evident, nu există nici un steag al României; dacă ar apărea, probabil, la cum se prezintă treaba acolo, ar fi mistuit imediat* [...]
Multitudinea de simboluri explicite şi fără tăgadă a aşa-zisei Ungaria Mare reprezintă un act de brutal şovinism. îndreptat atât asupra românilor, cât şi a altor popoare din vecinătate: ucraineni, slovaci, croaţi, sloveni, chiar şi italieni [...]
Decenţa şi respectul reciproc ar trebui să fie un deziderat comun. Cum se prezintă lucrurile acolo, pe Vîrful Harghita Mădăraş e mult, departe de acest deziderat! [...]
Doamne, Ocroteşte-i pe români!" [1]

„[Titlu] *Pe Vârful Negoiu la Centenarul Marii Uniri*
*1 Decembrie 1918, **visul străvechi al românilor** se realizează, România devine Mare prin unirea provinciilor despărțite de vicisitudinile istoriei. La o sută de ani de la Marea Unire[2], eu, ca mulți dintre cei ce simt românește, m-am gîndit că trebuie să marchez acest moment într-un mod deosebit. Am avut cîteva planuri în vedere, cel mai potrivit dorinței mele ca montaniard l-am pus în aplicare: ascensiunea pe Vîrful Negoiu din Făgăraș."*[3]

Lucian Clinciu

„După '89, ceva în atitudinea românilor s-a schimbat! Valul cel nou de abundenţă, emancipare şi schimbare a reuşit să îndepărteze tot mai multe persoane de lucrurile simple, de natură şi, implicit, de petrecerea timpului liber în mijlocul ei. Natura, acest nesecat izvor de linişte, lumină, frumuseţe! Dacă altădată românii işi găseau alinarea, echilibrul şi chiar puţinele clipe de fericire în a-şi petrece timpul liber pe munte, iată că schimbarea a adus schimbare... Însă nu toţi

[1] RP 3/2022. Legat de îndemnuri precum ultimul, ele nu-și pun vreodată problema, ce se va alege de ele. Dacă Dumnezeu va ocroti sau ba.
[2] Nu am cum să nu observ aici că România Mare a fost posibilă doar vreme de 22 ani, din peste un veac scurs de atunci. Iar totodată nefiind șanse a fi refăcută.
[3] RP 1/2019.

*au renunţat! Cum să vă spun, ne-am dorit cumva să aducem din nou oamenii la munte, **să-i scoatem din confortul căminelor lor acum dotate** cu televizoare color şi utilate modern."*[1]

Constantin Pitulice

„Bucureștiul are două milioane de locuitori. 50% dintre aceștia nu au pus piciorul într-un muzeu din proprie inițiativă decît atunci cînd în fața muzeului sfîrîia un grătar cu mici.
Dar nu-i bai. Poate îi vom convinge că Bucureștiul mai are și alte muzee în afară de AFI Palace.
Astăzi am să scriu despre un muzeu pe lîngă care trecem destul de frecvent și pe care preț de 2-3 secunde îl admirăm de fiecare dată. Este Palatul Cantacuzino din București."[2]

Dinu Boghez:

„Vremea cînd, tînăr inginer, deschideam ochii pe șantierul fabricii de fibre sintetice [probabil, Săvinești]*. Doamne, cît mai era de atunci, cînd fabrica stătea mândră la locul ei, și vremea asta, când ajunsese o ruină."*[3]

Ana-Maria Trăznea:

„«Veşnicia s-a născut la sat»[4] [...] *Celebra sintagmă a lui Lucian Blaga, de care ne agăţăm speranţa de neperisabil şi de autentic, ca naţie, ca spirit românesc, ne e aruncată azi pe sub nas ca o roată*

[1] Demersul ține de trecut strada, cînd acela nu ține să facă asta. În paralel, dacă cineva i-ar indica dlui L. Clinciu vreun drum de urmat prin viață, cu certitudine s-ar revolta.
[2] RP 2/2014.
[3] RP 1/2014. Deși titrat, Boghez nu-și punea problema o secundă, că situația de azi își are toate motivele economice din lume, pentru a fi cum este!
De același condei, intermediat de un entuziast Cezar Partheniu: *„Poate că oamenii când părăsesec muntele sunt ca toţi ceilalţi, dar **aici sus, au în ei omenia care-i apropie pe unii de alţii**. Totul aici este egal în frumuseţe cu grădina raiului. Liniştea coboară peste munte în zile de iarnă, când doar vântul taie cu subţirime aerul, aducând şoapte din alte tărâmuri."*
[4] Formulele de acest tip funcționează doar în cocoon-ul nostru, unde lumea se entuziasmează automat, fără să gîndească la amănunte. De pildă, ceva care se naște poate fi veșnic?

de brânză veche, prost păstrată, care, în loc să fie râvnită în galantare, ajunge să fie vândută pe două parale, într-un târg pestriţ, unde zac laolaltă ciubere cu lapte, chiloţi tetra şi femei vesele cu mezeluri de «calitate superioară». Ce s-a ales de tot ce-a fost cândva curat, frumos, de-al nostru? De tot ceea ce cu mândrie spuneam că a ieşit din mâna noastră, a celor care aveau gustul lucrului bine făcut şi cuviincios înstrăinat? Satul lui 2014 nu mai seamănă cu satul lui 2013, cu atât mai puţin cu cel din 2012 sau mai jos de atât. Si condamnabilul vine nu din faptul că lumea de la sat s-a supus metamorfozei, urcând intr-un carusel năucitor în care şi-a pierdut capul şi simţirea, şi din pricini ce ţin de căinţe, de priviri galeşe-napoi, ca ale unei mirese, atunci când părăseşte casa părintească. Gravă nu e neapărat diluarea asta rapidă şi ireversibilă, ci mai ales lipsa de conştientizare şi de regret... nici cât «negru sub unghie». Parcă acest proces s-a pierdut înainte de a începe şi instanţa a decis implacabil şi ireversibil o condamnare, fără audierea martorilor cheie[1]*..."*

Cu doi pepeni într-o mînă (I)

Foarte probabil, în privința filelor montane ale viitoarei reviste „România Pitorească", factorii de decizie din ministerul tutelar (al Turismului) au apelat la condeieri de a căror pricepere se convinseseră deja, în ograda publicațiilor proprii: Almanahul Turistic, respectiv „Komm Mit". Iar acei autori putînd fi categorisiți în două grupuri: al indiferenților privind organizarea noii publicații, recte achitîndu-și punctual obligațiile editoriale și atît, respectiv al celor care țin să schimbe în bine locurile pe unde îi duce viața. Între ultimii i-aș nota pe Walter Kargel, Iosif Gheție, ba chiar și pe Mihai Pupeza, care, deși încă student (la IPGG), era cooptat atunci într-un colectiv interesat de viitorul turismului autohton.

În 1972 nu există un responsabil al paginilor de munte, din revistă[2]. Rubrica „Alpină", cît și zona de scrieri montane din locuri mai puțin pre-

[1] Nici autorul de mai sus nu audiază martori-cheie, cînd face afirmații atît de ferme – asupra compatrioților, asupra realității în general...

[2] Nu ar fi de mirare să fi funcționat în 1972-74 un sistem pomenit ulterior de M. Ogrinji, în care un redactor primea materiale de la autori mai mult ori mai puțin cunoscuți, pe ale ultimilor urmînd să le supună observațiilor unor avizați.

tențioase își aveau în context un format mai mult ori mai puțin volatil, în sensul că „Alpina" putea de pildă să lipsească uneori la întîlnirea cu cititorii, toate acele articole de munte neavîndu-și totodată un loc ferm, ca volum și amplasament în corpul revistei.

Dincolo de acestea, „Alpina" a vădit un spirit al ei, foarte probabil datorat lui Kargel, cît și mai tînărului Gheție. Și care spirit se dorea detașat de trecut, iar totodată în ton cu epoca deschiderii ideologice pe care o traversa țara (la vremea cînd se pregătea lansarea revistei).

> Oameni precum cei doi amintiți se vor fi aflat optimiști, asupra ireversibilității lucrurilor. În răstimp alții, atașați de anii anteriori, ai *epocii Dej*, sperau la o întoarcere a roții – fapt care avea să se și întîmple.

Suflul cel nou viza aducerea în atenție de subiecte paria în anii '50-'60, și anume performanțele înregistrate în alpinismul occidental, respectiv ale cățărătorilor autohtoni ce priveau într-acolo (și, implicit, evitau canoanele mișcării oficiale românești, reprezentată de Federația română de turism-alpinism[1], respectiv de sistemul competițional păstorit de aceasta).

În context, Kargel și ai lui se vădesc în sprijinul unei categorii de cățărători aflată în dizgrația FRTA, și anume solitarii. Care sînt pomeniți favorabil în revistă, ba chiar li se oferă spațiu editorial[2].

> *„Acum patru ani, cînd descopeream văile de abrupt și traseele de gradul 5 mi se păreau excursii selenare, am încercat să-mi imaginez performanța cea mai «dată dracului» posibilă de la noi – Fisura Albastră «solo» – și iarna, e drept, pentru ca utopia să fie desăvîrșită* [...] *«Bivuacul 4»* [...] *În locul numit «la pîndă»[1] o siluetă mică și roșie mă «pîndește». Strig: «Cine-i?»* [...] *«Radu, Radu Slăvoacă». E un*

[1] Biroul FRTA, în 1975 (cf. RP 4, din acel an): „Președinte, Ștefan Enache, adjunct al ministrului turismului; **vicepreședinți**: general-maior dr. Marin Dragu, prof. Florin Moraru, Pusztay Koloman; **secretar general**: Mircea Mihăilescu; **membri**: dr. Ioan Giurculescu, Al. Floricioiu, Reyl Rollf, Onica Toanchină, Stelian Popescu; **secretari ai comisiilor tehnice**: Matei Schenn (alpinism), Ovidiu Stoian (turism), Paul Simionescu (orientare), Liviu Cornea (salvamont).

[2] *„Ținem deschise coloanele revistei pentru cei care vor să-și exprime* [...] *opiniile pentru sau contra acestei forme extreme de practicare a sportului munților, dar totodată și sugestiile pentru soluționarea **crizei alpinismului nostru**"* (RP 2/1974). Va da curs invitației Gh. Epuran, cu vădită simpatie pentru proscriși.

coleg de coardă și de opinii [...] *Radu îmi spune că a făcut și el azi Fisura Mare solo* [...] *Pe tot parcursul finișului am mers obsedat să nu mă înec la mal. Era păcat să compromit de la început* ***renașterea*** *solitarismului la noi* [...]
După ce am primit felicitările de rigoare din partea alpiniștilor și prietenilor, la [...] *patru zile după eveniment, clubul I.P.G.G., din care făceam parte, mi-a expediat o misivă: «Întrucît activitatea dumneavoastră a depășit în acest sezon sarcinile trasate de club... efectuînd de unul singur trasee de mare dificultate, vă facem cunoscut că* [...] *nu mai faceți parte dintre membrii secției noastre de alpinism».*"[2]

În paralel, responsabilii „Alpinei" se aflau suficient de diplomați pentru a găzdui și o mini-rubrică „De la FRTA", iar totodată difuzau și informații provenind de la cele două cluburi militarizate, Armata și Dinamo (ambele din Brașov).

Nu încape îndoială că asemenea stare de lucruri cădea rău celor de la FRTA, cît și altora, generîndu-le intervenții pentru stoparea acestui mod de prezentare a lucrurilor. Pe moment, asemenea reproșuri nu par să aibă efect, dar foarte probabil nemulțumiții nu au descurajat. Iar finalmente situația a ajuns să se schimbe, în direcția dorită de ei.

Mai exact, în primăvara anului 1974 W. Kargel publică mai rar, iar la un moment dat chiar dispare din filele „României pitorești", trend care privește după un timp și materialele semnate Iosif Gheție. La scurt timp, în iulie, are loc o reorganizare a materialelor montane din revistă, care de acum vor fi găzduite aproape în totalitate în ceea ce se va numi „Biblioteca montaniardului" (două pagini de revistă), îngrijită de Emilian Cristea.

E greu de spus cum ajunge ultimul să preia soarta paginilor montane din revistă. Tentația cercetătorului este să creadă că și-a *săpat* predecesorii. Foarte probabil nu a făcut-o, căci aceștia indispuseseră singuri mai-marii zilei, iar totodată va fi avut loc o reorganizare a revistei, în cadrul căreia muntele se alege vizibil cu spațiu redus. Iar implicit devenea necesară o concentrare – fizică și stilistică - a acelor materiale, destul de aleatoriu aruncate pînă atunci, în spațiul publicației. În același timp, E. Cristea era genul de om ce nu putea scăpa ocazia de a deveni

[1] Probabil e vorba de acea zonă din poteca Brîului Aerian (imediat la sud de acesta) cu vedere spre peretele Văii Albe.
[2] Vlad Petcu, „O solitară și o excludere", RP 2/1974.

vioara întîi a rubricii montane din singura publicație ce oferea constant asemenea informații.

Imediat după instalarea lui Cristea, mai apare un material semnat de W. Kargel (foarte probabil rămăsese în portofoliu, căci nu va fi urmat de altul), acesta oferind peste cîteva luni și cîteva informații despre o expediție în Caucaz, a unui grup mai puțin dependent de FRTA. Spre deosebire de el, numele lui I. Gheție nu mai apare deloc în revistă. E de spus totodată că dacă în 1972-74 echipa Kargel-Gheție reproducea știri atît de la FRTA, cît și de la neafiliați, după venirea lui Cristea vor exista în revistă doar comunicate din partea Federație[1].

Despre Emilian Cristea e de spus că a fost un om care a știut să-și atragă simpatia, încrederea și, finalmente, considerația mai tuturor celor cu care venea în contact. Era văzut bine nu doar de către egali, ci și de subordonații săi de la Armata, iar asta chit că îi solicita din plin, pe un drum dificil, dar pe care aceștia îl simțeau de succes.

Cei de la „România Pitorească" aveau să cadă și ei sub vraja lui, privind spre experimentatul montaniard ca la un un părinte (sau chiar bunic!) – faimos, dar și mai mult decît abordabil. În consecință, după decesul din 1982 a fost urcat repede între idolii locului, fosta Bibliotecă a Montaniardului preluîndu-i numele, iar Cristea fiind pomenit elogios în filele revistei, inclusiv după 1990.

În asemenea demers, glorificator (de „Model pentru toate generațiile"), s-a pus accentul pe calitățile celui lăudat, eventualele trimiteri la defecte (la care obligau informațiile despre Cristea ce ajunseseră a circula, în sfera montană) fiind îmbrăcate suficient de elegant pentru a nu afecta „statuia". Pe așa trend, se înțelege că fostul antrenor al Armatei nu a fost plasat după Revoluție în categoria *epocașilor*, deși sprijinise din plin regimul comunist[2].

---

[1] Întors după o campanie de succes în Alpi (1979), „*am aflat de la Emil* [Coliban] *că Mircea Mihăilescu* [...] *nici n-a vrut să audă de reușitele noastre. Pe plan oficial, totul a rămas îngropat într-un ocean de indiferență"* (Viorel Nicolaescu, „Între două lumi", p. 144).

[2] *„**Contemporan al marelui eveniment**. Congresul prin adînca și multilaterala analiză a drumului parcurs de România mi-a oferit prilejul să privesc retrospectiv, să hoinăresc cu gîndul revăzînd întineritul peisaj al țării. La Porțile de Fier, bătrînul Danubiu a fost învins, iar frumusețea lui întinerită, dăruită oamenilor; în Țara*

Referirile la Cristea, din vremea cînd a colaborat cu „România Pitorească" (cît și din deceniul următor) nu pot să facă abstracție de existența marelui său inamic din epocă, Niculae Baticu. Din mai multe motive, pentru acesta din urmă nu era simplu să răzbată în filele revistei, mai ales la vremea cînd trăia Cristea. Însă din 1981, odată cu apariția cărții sale „Amintirile unui alpinist", el devine un nume pentru publicul larg, statură întărită de un al doilea volum (de această dată, de istorie montană, în colaborare cu Radu Țițeica[1]). În aceste condiții, și chit că Baticu este atacat dur în revistă la un moment dat, îi răzbat în „România Pitorească" mici articole ori mesaje la rubrica cititorilor. Se prea poate să fi păsit și fizic în redacție, fără a clinti însă pînă la Revoluție din simpatia pentru Cristea a condeierilor de acolo.

Atitudinea „României Pitorești" față de Baticu se schimbă însă radical după 1989. Nu sînt doar vremuri în care fosta tinichea de coadă – a celor 16 ani de închisoare politică – se transformă în atu, dar apar neașteptate afinități ideologice cu noul secretar general al revistei, Mihai Ogrinji[2].

„Apropo de Niculae Baticu [...] *ţin la sertar un interviu pe care i l-am luat în 1990. Regret că nu l-am publicat cât încă mai era în viaţă. Nu l-am publicat nici după aceea, fiindcă spune adevăruri incomode faţă de nişte realităţi, sisteme, comunităţi. În actuala conjunctură, când* ***legea antilegionară*** *apără interese străine românilor, se prea poate ca interviul cu pricina să vadă lumina tiparului la calendele* ***nu***

Loviștei, Lotrul zăgăzuit, din sus de cataracte […] *Ca mai vîrstnic și deci mai matur, consider că Congresul al XI-lea, prin Programul, Directivele și Tezele lui, nea deschis noi orizonturi, perspective înălțătoare pentru alte biruințe în desfășurarea mărețului edificiu al socialismului. Conștient de incomparabilul beneficiu oferit generației noastre de a fi contemporani marelui eveniment, rămîn pe mai departe acel harnic soldat, angrenat în uriașul Program de muncă și luptă, convins că realizîndu-l ne apropiem mai mult de comunism"* (RP 12/1974)

[1] „«Amintirile unui alpinist» nu s-au bucurat de nici o recenzie firească în paginile revistei; ba chiar de nici o aluzie promoțională" (M. Ogrinji, prefață la ediția II), similar fiind tratată și a doua sa carte (1984) și chiar dacă E. Cristea nu mai trăia.

[2] Ogrinji relaționează cu N. Baticu abia după „răzmeriță": „Până în ianuarie 1990, nu știu să fi schimbat prea multe vorbe cu dânsul. Trimitea însă la redacție scrisori...". Înțeleg de aici că Baticu venea în redacție, iar totodată că Ogrinji avea, inevitabil, idee de modul cum îl vedeau colegii. Unul negativ (condamnînd statutul de fost legionar, ba și condamnat), iar el neavînd curaj să încalce consemnul – altfel nu ar fi purces la discuții îndelungate abia *după* căderea regimului.

***ştiu cărei naţii**...” (*avînd în vedere că imediat mai sus e vorba de o *lege antilegionară*, nu e greu de identificat calendele în cauză, ca aparținînd nației evreiești)

Reținerile cu pricina (în vederea publicării) se află de tratat cu prudență, cîtă vreme M. Ogrinji nu își ascunde simpatia pentru extrema dreaptă, iar asta nu doar pe relativ liberul Facebook, ci și în revistă. De asemenea, nu văd cine i-ar cere socoteală, unui N. Baticu demult plecat dintre vii, pentru eventuale afirmații iconoclaste. Prin urmare, m-ar mira ca M.O. să poată aduce, drept dovadă a existenței acelui interviu, și altceva decît inflamări de genul: *„Ce ţară este asta în care ești deposedat – în numele şi folosul cui? – de identitate, de moşteniri native, de spirit, de adevăr*[1]*, de drepturi elementare, într-un cuvânt?”*[2]

Inevitabil, odată cu ascendentul ce căpătase Baticu la „România Pitorească”, Ogrinji avea de ales să se depărteze de Cristea, respectiv *să ducă într-o mînă* doi *pepeni* – antagonici în credințele lor, iar totodată despărțiți de o dispută personală intrată de mult în folclorul alpin. A ales ultima variantă, încercînd să se păstreze echidistant față de cei doi, ba și lansînd apeluri împăciuitoare precum următorul:

„Vrajba care s-a interpus între Cristea şi Baticu, indiferent cine a avut sau n-a avut dreptate, nu mi se pare normal să producă scânteieri ce se amplifică la nesfârşit… Alpinismul românesc are nevoie în egală măsură şi de unul şi de celălalt. Să mai şi gândim câte puţin[3]*.*
*Cu harul şi păcatele sale, cu **izbânzile şi neîmplinirile** lui, Emilian Cristea rămâne, ca alpinist, montaniard, speolog, publicist, dascăl, un excelent model pentru toate generațiile...”* [4]

---

[1] Îmi este de mirare, cum poate fi deposedat cineva de „identitate, de moşteniri native, de spirit, de adevăr”. Dacă am acele lucruri în mine, nu văd cum mi-ar putea fi luate! Admit însă că unui anumit public – care ia pe nemestecate acele noțiuni – îi pică bine a-i fi vînturate, inclusiv din unghiul pericolului de a le pierde.
[2] Postfață la „Jurnalul unui alpinist și aviator”.
[3] Ideea gînditului de mai sus (și a altor noțiuni surori) se află strict de ochii lumii, Ogrinji fiind și primul care le încalcă/nu le urmează.
[4] Un pic de aritmetică, aici, arată că un om cu păcate (expuse mai sus cît să pară pe măsura calităților) nu e chiar demn să se afle **model pentru toate generațiile**, ce să mai spun de un *excelent model*...

Dincolo de vorbe, Ogrinji administra lui Cristea un tipic depistabil anterior la Mihai Haret, I.I. Dunăreanu ori V.A. Marinescu, și anume aplicarea de tușe negative în contul celui (aparent) lăudat:

„Rubrica «Biblioteca montaniardului întocmită de Emilian Cristea» apare pentru prima dată în numărul din iulie 1974. Până atunci, vreme de exact doi ani şi jumătate, Emilian Cristea publică sporadic în paginile României pitoreşti. Altele sunt numele de referință ale domeniului: Gheorghe Epuran (redactor angajat), Walter Kargel (care semnează chiar din primul număr al revistei), Iosif Gheţie, Nae Popescu, Dan Pasăre şi atâția alții (colaboratori). Vreme de 30 de numere, muntele avea, între rubricile permanente, «Alpinism» «Drumeție», «Firul Ariadnei», «Traseul lunii»... Nu ştiu şi nici nu se va mai putea afla, aproape în mod sigur, pe ce considerente i s-a încredințat lui Emilian Cristea administrarea capitolului montan din revistă, care provoca atâtea aşteptări şi pasiuni între cititorii avizaţi ai celei mai longevive reviste de turism pe care a avut-o vreodată țara noastră."

Este mai sus, în opinia mea, un mod complex de a coborî pe Cristea: prin antiteza sporadic/nume de referință (accentuată de precizarea că W. Kargel semnează încă **de la primul număr**), de pomenirea celor **treizeci** de numere la care *alții* au asudat, ideea din urmă fiind amplificată la rîndu-i prin adăugirea *atîția* (alții)...

Demersul continua, de altfel, pe linia aceleiași minimalizări a contribuției lui „nea Milică":

„De fapt, ce întocmea lunar [...]*? Primea, de la redactorul care răspundea de «munte», textele ce urmau să fie publicate, E. Cristea avizându-le tehnic, **dacă se poate spune aşa**. Cu alte cuvinte, să nu existe date eronate în articole sau pe hărţi, încât grupul de montaniarzi, plecat pe un traseu promovat de revistă, să nimerească, să banalizăm puţin, într-o râpă în loc la nu știu ce cabană, platou sau cine mai ştie ce creastă de munte. Cunosc acest adevăr direct de la sursă, întrucât am lucrat o scurtă perioadă cu Emilian Cristea la gestionarea rubricii. Calitatea, acuratețea (stilistică, în primul rând) a «traseelor» depindea de abilitatea şi implicarea redactorului coordonator şi, nu în ultimă instanţă, de cel care dădea viza. Din păcate,*

***sub acest aspect, «Biblioteca montaniardului» a fost într-o suferință cronică**…"*

Observ, imediat mai sus, că, după ce informează de *suferința cronică* în care s-ar fi aflat rubrica în cauză, Ogrinji indică două posibile contribuții, dar fără să dea vreun semn că gazetarii RP (repartizați rubricii lui Cristea) s-ar afla cei cu greșeala…

Tendința în cauză este reperabilă și în alt material:

„Mai poate răsări câte un om lipsit de caracter, cu o privire care te poate trimite la tratatele de psihiatrie, un om adulmecător de gunoaie care să-l împroaşte cu toate noroaiele reale sau închipuite. Dar asta este o altă poveste[1]. O poveste tristă care prăseşte dihotomia, veninul, brambureala, răutăţile de neînţeles ce corodează, de ani şi ani, clanul alpiniştilor veritabili ori doar de clacă ieftină...."

Imediat după cele de mai sus, Ogrinji ține să adauge: *„Altfel spus, a fost departe de noi preocuparea de **a lămuri faptul dacă Emilian Cristea a fost sau n-a fost sicofant**[2], **dacă l-a înfundat într-un fel ori altul pe Niculae Baticu, eventual şi pe alţii, dacă a deturnat fonduri şi idealuri**[3], mă rog, dacă a dat din coate şi în somn…".*

Enumerarea acelor posibile defecte (încheiată cu ogrinji-anul pas îndărăt, acum sub formă de glumă) ține de îndemnul „Nu te gîndi la un elefant roz!". O vei face mai dihai, la acel gen de interdicție...

Cu doi pepeni într-o mînă (II)

Ieșit din cataractele amintite mai sus, *M.* Ogrinji păstorește harnic, cînd cultul unuia, cînd al altuia dintre cei doi „pepeni", altminteri alăturați

[1] E propriu lui M. Ogrinji să incite prin vreo idee, iar apoi să spună că e neinteresantă ori că va trata altădată despre ea (promisiune cam totdeauna nenorată). Simt acolo plăcerea (nițel sadică) de a lăsa cu ochii în soare un ins nu tocmai mintos, dar amator de bîrfe.

[2] Cf. DEX: „clevetitor, delator, denunțător, pârâtor".

[3] E interesant că omul lipsit de caracter etc., pomenit de Ogrinji mai sus, nu-i aduce acele acuze (la o adică, „de clacă ieftină") lui Cristea.

fără voia lor. Lui N. Baticu îi este închinat un grupaj comemorativ, la zece ani de la dispariție, în care semnau Mihai Vasile, Dinu Mititeanu, Dan Vasilescu și Mircea Săndulescu.

Materialele elogioase despre E. Cristea au fost mai numeroase, iar asta pentru că respectivul încurajase atari gesturi (Baticu s-a aflat la antipod), iar totodată tipul uman al suporterilor săi s-a pretat din plin producerii de așa ditirambi. De pildă, în suplimentul „Montana" nr. 3/1991 al RP vede lumina tiparului articolul „Robul Muntelui – Emilian Cristea". Tot pe atunci, scriu despre E. Cristea și cogeneri de-ai lui, precum Gheorghe Pînzaru:

> „[Titlu] *Cine-l poate uita?* [...]
> ***La Diham*** [...] *în drum spre tabără, ne-a arătat Peretele Gălbinele sau «traseul celor trei surplombe», cum l-au numit* ***ei*** *după escaladă. Ne-a arătat apoi și celebra Fisură Albastră, învinsă printr-o tenacitate care durase șase ani – culminând cu ziua de 6 august 1952, când au cucerit-o. Ne-a povestit că a fost cel mai dificil traseu: șase zile au lucrat de dimineață până seara târziu. Șase bivuacuri au făcut, agățați de peretele de stâncă, până au terminat acea cățărare periculoasă, împreună cu Aurel Irimia și Radu Constantin. Ne-a vorbit despre abruptul prahovean și la urmă ne-a spus: «Au trecut 30 de ani de atunci și parcă a fost ieri, așa o văd înaintea ochilor... Mi-a dat mare bătaie de cap, dar și cea mai mare satisfacție...»"*[1]

... sau vechiul colaborator al revistei, Ioan Dobrescu:

> *„La* [Oiești] – *Curtea de Argeș, s-a stins din viață* [...] *la 12 noiembrie 1982, neuitatul om al muntelui și al alpinismului, EMILIAN CRISTEA. În acel loc, unde s-a înălțat, în memoria sa, un obelisc, cei care l-au iubit și urmat întru patima de drumeție pe nea Milică s-au adunat la un emoționant ceremonial comemorativ. Au fost prezenți un mare grup de la «Floarea de Colț» din București, de la «Piatra Craiului», Uzinele de autoturisme Colibași și de la «Voința Cîmpulung», lîngă care s-au aliniat Vânătorii de Munte ai marii unități din Curtea de Argeș, localnici, elevi, turiști. S-a făcut o slujbă religioasă de pomenire, apoi viața și ac-*

[1] Avînd în vedere asemănarea dintre textele omagiale furnizate de Pînzaru (mai sus), respectiv I. Dobrescu (1985), nu m-ar mira ca informațiile să le fi fost furnizate de Hedda Cristea, după decesul soțului ei.

tivitatea admirabilului veteran al turismului românesc au fost evocate de unul dintre organizatorii acțiunii, dl. Ioan Dobrescu din Cîmpulung. Pentru cea de-a IX-a comemorare, în noiembrie 1991, ***participanții*** *au hotărît montarea unei cruci de piatră de Albești la obelisc, care va purta încastrată și fotografia maestrului. Se va oficia atunci o slujbă de sfințire, pe care va fi invitat să o onoreze prea fericitul Episcop de Argeș, Calinic..."*[1]

Nu am consultat colecția revistei dintre 1992 și 2007, cert este că în 2010 revista ține să alcătuiască un grupaj „Modele pentru toate generațiile"[2], dedicat lui Cristea. S-au produs cu acel prilej Dan Vasilescu („Antrenorul de alpinism"), Vasile Ciobăniță („Moșul"), Mircea Barbelian („Ce frumoasă țară avem..."), Mihai Vasile[3] („Bivuacul cu urnă"), Mircea Săndulescu („Răboj") și Ică Giurgiu („Emilian Cristea, of-uri").

În acest loc al expunerii mele, firul numit Emilian Cristea se reîntîlnește, prin bunăvoința aparte a fanilor săi, cu acela al lui Niculae Baticu. Mai exact, responsabilii grupajului în cauză au dorit să-l valorizeze cu profilul alcătuit lui Cristea de Niculae Baticu și Radu Țițeica[4]. Pînă aici nu ar fi nici o dramă, atîta doar că modelul promovat cu respectivul prilej se afla inevitabil vulnerabil, la orice nu conținea laudă. Or finalul acelui profil ...

„Ca antrenor, a fost preocupat, în principal, să cîştige concursuri [...] *Din cele arătate mai sus reiese ca activitatea destul de bogată a lui Emilian Cristea îl situează pe o treaptă fruntaşă. Din păcate, el a avut un anumit rol, alături de alţi factori, în plafonarea mişcării alpine româneşti din ultimele decenii..."*

---

[1] ȘP 1/1991. Barim la maturitate și senectute E. Cristea nu a dat vreodată semne de religiozitate. Potrivit unui bun obicei însă, viii decid ce e bine pentru răposat (iar implicit pentru ei înșiși), amplasînd de pildă cruci ori plănuind slujbe.

[2] Inconștientul uman nu poate fi impresionat decît știind – despre idolul ce i se propune – că e *model*, iar totodată că e unul pentru *toate* generațiile.

[3] Mihai Vasile vădește o atitudine mai puțin entuziastă față de E. Cristea: „Prin anii '50, Emilian Cristea și Aurel Irimia, au fost pe larg mediatizați deși nu parcurseseră decît în parte impresionanta fisură [Albastră] [...] Mai puțin luată în seamă a fost adevărata premieră a Fisurii Albastre realizată, puțin mai tîrziu, de o echipă condusă de domnul Alexandru Floricioiu. Peste timp, încetul cu încetul, adevărul s-a impus și azi toată lumea acordă respectul cuvenit echipei Floricioiu-Hiemesch..." (RP 2/2020)

[4] „Pe crestele Carpaților", 1984.

...fie și alcătuit echilibrat, risca să tulbure nepermis aerul *întregului*. Prin urmare, fani ai lui Cristea, cît și ai lui Baticu din redacție și-au dat mîna, socotind că e mai înțelept să elimine buclucașul pasaj. Iar asta fără să indice, prin cuvenitele croșete, că a avut loc vreo îndepărtare de text...[1] În același timp, nu și-au bătut capul nici cu ce-ar zice vîrstnicul lor prieten, adică Baticu, dacă ar asista la scenă. Ori ar lua cunoștință de următoarea idee, lansată de Dan Vasilescu[2]:

„Despre cățărarea «trad» [...] *Dacă stăm bine să ne gîndim, și la noi au existat din anii `30 încoace, adepți ai așa-zisei cățărări libere tradiționale* [...] *Alpiniști de mare valoare tehnică și umană:* ***Nae*** *Comănescu, Niculae Baticu, Toma* ***Boierescu****, Ionel Coman, Emilian Cristea*[3]*, Alexandru Floricioiu* [...] *și alții* [...] *În toate țările civilizate, toate aceste figuri de legendă sînt onorate cu statui și muzee* [...] *și chiar ar fi bine să începem cu domnul Nicolae Baticu și Emilian Cristea în Bușteni, așa cum bine mi-a sugerat Mihai Vasile..."*

Binomul Raicu - Ogrinji

Mi-au părut la antipozi ca fire, dar apropiați prin modul în care își gestionau filoanele sufletești interzise. Anda R. (n. 1941) era un Capricorn, cu exterior destul de bolovănos, ce își elibera elibera inerentele sensibilități prin intermediul interesului pentru Eminescu. În cheie asemănătoare, Mihai O. (n. 1952) prezenta și prezintă o fizionomie relativ amabilă, opusele acestei măști debordînd pe calea agresivităților scrise.

Au colaborat încă din anii '80, inclusiv în privința unei cărți. Deși nu își neagă atitudinea de „berbec"[4] prin viață, Ogrinji nu pare să fi opus rezistență mai temperamentalei colege, motiv pentru care au putut constitui -

[1] Cu același „respect" este tratat și toponimicul – agreat de N. Baticu – „Brîul Aerian", înlocuit din condei, în ediția II a *Amintirilor...* cu forma (fie și mai circulată) de „Brîna Aeriană"

[2] RP 2/2010.

[3] RP 3/2010. Vasilescu este indiscutabil reverențios cu acei înaintași, dar unora dintre ei nu le cunoaște numele exact. În același timp, cred că din pură curtoazie E. Cristea era trecut între practicanții cățărăturii libere tradiționale (fie și cu nuanța „în stiluri adaptate la propriile posibilități și dorințe")...

[4] RP 1/2022.

și încă à la longue – o echipă[1]. La momentul Revoluției, bon-viveurul pasionat de vinuri și Deltă nu are meritele anticomuniste ale noului redactor-șef al „României Pitorești", dar este cooptat totuși în treimea conducătoare (care va deveni destul de repede *duo*).

La mijloc pare să fi fost atracția contrariilor, dar și îndepărtate experiențe personale, din familie. Unde o persoană feminină prelua responsabilități mai mari decît cele normale, foarte probabil datorită moliciunii capului familiei[2]. Iar restul membrilor aliniindu-se (poate încîntat, că i se iau din îndatoriri, de către acel părinte truditor) în spatele acelui stindard uman[3]:

„Cu Anda Raicu în față, ca un port-drapel..."

Ogrinji o va seconda pe Anda Raicu în următorul deceniu, la decesul acesteia (2002) preluînd postul dintîi al revistei. Din așa poziție, va demara un cult local al celei declarate director etern al publicației. Sînt reeditate totodată episoade ale rubricii „Scrinul Andei" (cu o fotografie a autoarei, din prima tinerețe), în vreme ce despre aceeași – descrisă ca șef spiritual al echipei – se făceau referiri cu maximă evlavie...:

Adevăratul ei suflet [...] *România Pitorească și-a continuat «drumeția» datorită Andei Raicu..."*[4]
„Pentru cititorii revistei aceste două inițiale, R.p., reprezintă, desigur, România pitorească. Cu acest verb în prim plan [...] *și-a început publicația cu o frumoasă și complicată călătorie în urmă cu jumătate*

[1] La rîndul ei, A. Raicu pare să-și fi avut o slăbiciune (nu neapărat amoroasă) pentru colegul mai vîrstnic Mihai Sipos, fire ironică, foarte posibil și depresivă. El este pomenit în revistă la pensionare (1990), cît și ulterior.

[2] Cea în cauză devoalează întrucîtva mecanismul: „A trecut un sfert de veac și ar trebui să mă laud [...] că n-am trădat «România Pitorească» [...] Explicația statorniciei e mult mai simplă: **întîmplarea**. **Și pe urmă simțul datoriei**". Legat de ultimele afirmații, A. Raicu aplica simțul *datoriei* unei situații venită *din întîmplare* – nu uneia aleasă conștient, în ton cu firea și posibilitățile personale. Traduc tot de acolo că nu vedea prin jur cu cine să împartă responsabilitățile acelei corvezi.

[3] E interesant cum tratează M. Ogrinji o femeie la antipodul fizic, cît și atitudinal al Andei R., și anume Elena Udrea: „panarama politicii românești", „un personaj sinistru pe scena politico-turistică a României". Nu e un accident, căci referirile la alți miniștri ai Turismului nu se află niciodată atît de virulente.

[4] RP 1-2/2010.

de veac. Peste nu prea mulți ani însă, inițialele identitare au început să însemne, pentru unii dintre noi – desigur, ...neoficial și Raicu Paula. Anda Raicu (Paula Vicenția, în acte) a fost, decenii la rând – și continuă să fie și azi prin spiritul ei – chipul delicat și ferm al revistei care s-a îndârjit, după 1990, să nu clacheze. Să rămână în picioare[1] în condițiile în care țara încăputâ în mâinile unor «arendași politici mercenari»[2], a fost împinsă spre îngenunchere, spre pulverizarea identității acestui neam care stă în gâtul vecinilor și al zeloșilor alogeni dinăuntru și din afară. De ar fi numai ăștia!"

... ori chiar se afirma că și-a sacrificat viața pentru binele revistei:

„Teribila voinţă de a nu se opri din călătorie, indiferent de furcile caudine prin care a fost nevoită să treacă. Or fi părând, poate, cuvinte nestăpânite de măsură, însă ***Anda Raicu a mers, pentru asta, până la sacrificiul de sine****... Un devotament de neînchipuit!"*[3]*.*

Relația RP cu subsemnatul

Admit că nu posed cel mai lăudabil caracter din lume. Iar în virtutea lui mi-am exprimat ultrafranc opiniile față de unele afirmații, ale celor de la RP. Înainte de 1989, întrucît nu am fost catadixit cu vreun răspuns la observațiile transmise prin poștă m-am adresat forului tutelar, Ministerul Turismului. Cum corb la corb nu-și scoate ochii, instituția în cauză a preferat explicațiile redactorului-șef adjunct Iustin Moraru, ce între altele mă socotea reclamagiu. După o perioadă mai cordială (1990-1995), iar au lipsit răspunsurile la observațiile mele (trimise redacției ori găzduite de internet).

Un prim răspuns se ivește totuși la începutul anilor 2010, dar nu oricum, ci în condițiile în care subsemnatul a pătruns întîmplător într-o

[1] RP 4/2021..

[2] La așa afirmație, inevitabil îmi vine în minte faptul că M. Ogrinji a fost un adversar al exploatării gazelor de la Pungești-Vaslui (v. prefața la „Amintiri din războaie neterminate", de S. Tulea), și implicit al independeței noastre energetice.

[3] RP, *idem.* M. Ogrinji: „Incompetența și nesimțirea «bravilor» medici români – desigur, numai o parte dintre ei – i-au grăbit sfârșitul într-un chip barbar". Presupunînd că lucrul la revistă i-a afectat realmente sănătatea, Anda Raicu (61 ani) a vădit totuși acolo o nefericită gestionare a priorităților din viața proprie.

zonă diferită de a precedentelor relaționări. Mai exact, am păşit *pe terenul adversarului*. Și unde, totodată, acesta din urmă nu era singur, ci în grup. Abia în așa spațiu *safe* a binevoit cineva de la „România Pitorească" să îmi răspundă. **Și nu oricum.**

Aflîndu-se în posesia manuscrisului cărții „Amintirile unui alpinist" de Niculae Baticu, Mihai Vasile (membru în redacția RP) a zăbovit asupra unuia dintre pasajele refuzate de cenzura anului 1981. Și anume cel relatînd vizita făcută autorului, de austriacul Karl Prusik. Cu acel prilej...:

> *„Am fost invitat la Viena ca să vorbesc despre alpinismul românesc* [...] *Nu m-am dus. După victoria asupra Eigerului alpiniştii austrieci apăreau ca nişte titani. M-am considerat prea mic faţă de ei şi nu prea aveam ce să vorbesc în faţa lor despre alpinismul românesc. Despre ce puteam vorbi atunci? Că avem 57 de cluburi şi asociaţii în ţară? Că cine dorea să se facă «preşedinte», să scrie că este preşedinte, înfiinţa o societate turistică alpină?*[1] *Nu, nu mă puteam duce.*[2]*"*

Într-un articol găzduit de portalul prietenului său clujean Ovidiu Blag, Mihai Vasile ținea să comenteze la chestiune: *„Vă las pe **dumneavoastră**, **cei care veţi citi acest paragraf**, să răspundeţi la întrebarea: ce era subversiv în rândurile de mai sus?"*[3]*.*

Întrebarea de mai sus era însă una retorică, ce nu aștepta vreun răspuns, mai exact din partea cercului de comilitoni aflat în jur (bine instruit/educat, acesta din urmă nici nu a emis vreunul). S-a ivit totuși o replică, din partea unui nepoftit, ajuns întîmplător pe acea filă de net:

> *„Dacă priveşti lucrurile prin cheia anilor 50-89, putem folosi liniştit expresia lui Caragiale:* Și nimica mişcă [...] *E un exerciţiu mental interesant să realizezi ce frici trezeau aşa rînduri unui redactor (i-aş*

---

[1] La o adică, acea avalanșă de asociații reprezenta firea locului (mioritic). Cuvîntul *unitate* o suna frumos, dar cei din A.E.R., de pildă, se simțeau bine în grupul lor de inși cu domiciliul în zona bucureșteană Izvor.

[2] Îmi pare totuși o conștiință de sine exagerată, în atitudinea de mai sus. Vreun altul ar fi putut merge la Viena, arătînd că sîntem la început de drum, din cutare motive, iar totodată asigurînd acei fruntași ai alpinismului mondial de întreaga noastră considerație. Era o rețetă sigură de a primi în schimb simpatie...

[3] o*vidiublag.ro/2011/01/niculae-baticu-treisprezece-ani-de-la-trecerea-in-nefiinta*

trece aici şi pe aceia de la RP din epoca delicată), unui cenzor, unui boss comunist chiar.
În altă ordine de idei, cred că facem o greşeală cînd prezentăm pompos vreun răposat[1]. Cînd îl pomenim drept nemaipomenit, inconştient vine – în mine cel puţin – ceva care ia la purecat viaţa aceluia. Să văd şi eu cum arată un sfînt. Or, în textul de mai sus, cel care va fi îngrozit stîlpi mai mari sau mai mici ai sistemului comunist, se află discutabile multe idei. Paradoxal, nea Nae face aici ce nu făcea cînd mă dădăcea – în faţa iritărilor personale – să iau lucrurile cum sînt.
Eu cred că despre răposaţi, apropiaţi sau ba, ar trebui să scriem mai vesel. Cum pileam noi împreună, de pildă. Cum şedeam noi la [restaurantul bucureștean] *„Grădiniţa" cu berea în faţă. Cum mergeam în rate la Arhivele Statului, să mai descoperim una sau alta despre ONT-ul interbelic de pildă. Inconştient, dacă aş fi citit că era un om cu de toate, bune şi rele, nu se activa instantaneu glanda verificării."*

Opinia de mai sus privea acei oameni ai cenzurii, respectiv ideea de glorificare a înaintașilor. Nu se făcea vreo referire la cei prezenți, pe acea scenă de internet, cu atît mai puțin nu îi hulea. Dar era deja o atitudine ce indispunea acut gazdele de pe acel portal.

De unde pînă atunci publicul locului tăcuse legat de acea postare, trei oameni se vor constitui fulgerător în *haită*, împotriva intrusului. Niciunul nu răspundea însă la obiect ziselor acestuia, ci vizau să descurajeze, iar totodată să rănească pe cel perceput drept atentator, la balonul lor de *simțit-bine*.

Ovidiu Blag, titular al portalului-gazdă, și-a socotit mai eficientă aria de mai jos:

„De curiozitate, v-am citit blogul [...] *Am observat că nu aveți în total* [în ultimele 30 postări, din acel moment] mai *mult de 3 comentarii. De aici înțeleg că scrieți mai mult pentru dumneavoastră, ceea ce nu e rău deloc, vă mai exersați stilul. Să știți că dacă vă gîndiți să compensați această lipsa de interactivitate de pe propriul dumneavoastră blog fiind foarte activ aici* […] *noi vă încurajăm și vă privim ca un prieten, care se simte singur și dorește să comunice cu*

[1] Extrasul din M. Vasile provine dintr-un material omagial.

cei din jur. De aceea vă spun, ***continuați să ne scrieți dacă vă face bin****e. Mulțumim că ne citiți."*[1]

Alții nu se încurcau însă în așa finețuri:

„Mi se pare indecent să murdărim memoria lui Niculae Baticu cu astfel de comentarii făcute de un om care nu a trecut de stadiul de începător în alpinism, un om care odată stătea pe lângă nea Baticu pentru a afla cât mai multe lucruri, iar acum publică pe blogul lui multe pagini scrise cu migală de mare„le alpinist, cu un om care nefăcând nici măcar o dată Trei Surplombe sau varianta Fisurii Albastre îşi permite să-i judece pe cei care, în anii '40-'50, parcurgeau în premieră aceste trasee." (Mihai Vasile)[2]

Pe ultima linie se află și Ovidiu Bărăian (îi respect grafia!):

„Sunt o seamă de oameni care nu au făcut nici 10 pași pe creasta Făgărașului dar se dau a fii mari alpiniști. De aici și ***aceste comentarii desuete****, blestemă comunismul* [?]*, dar nu înțeleg nici capitalismul. Ei nu înțeleg că un Baticu, un Emilian Cristea, un Octavian Brătilă, au făcut multe pentru munții țării și pentru alpinismul românesc. Pe lângă frumoasele trasee alpine pitonate de ei, au scris și monografii documentate pe teren nu în birouri. Dragă Mihai nu trebuie băgați în seamă. Habar nu au că după hărțile publicate de Nae Popescu în «România Pitorească» și în «Munții Noștrii» cam 2 generații de iubitori ai naturii, au bătut potecile munților. Îți spun ignoră-i."*

Dumnealor se află totuși mici copii, față de mai-marele grupului, Mihai Ogrinji, care îmi va aplica ulterior următorul tratament:

---

[1] Cînd, în urma discuției, Blag va realiza că omul din fața sa e altfel decît anticipase, va da marșarier: „*Nu am dorit sa intru în polemici* [sub această formulă stă întotdeauna dorința cuiva de-a lovi numai el] *și de aceea din punctul meu de vedere dialogul* [?!] *poate fi întrerupt".* De altfel, îl va pune la punct și M. Vasile (consacrînd o neașteptată inferioritate a gazdei sale): „*Ovidiu, dacă ai plăcerea să discuţi cu acest domn te rog s-o faci pe alte postări*".

[2] E amuzant că același condei deplîngea nu departe belelele de care avusese parte N. Baticu, urmare a faptului că privise neortodox spre unii montaniarzi contemporani lui. Diferența de abordare decurge din faptul că unii neortodocși pot fi utili *tribului* lui M. Vasile, iar alții dimpotrivă.

„Manuscrisul cărții de față a cunoscut destule avataruri. S-a aflat o vreme, prin anii '80 ai veacului trecut, la Editura Sport-Turism, dispărută, din păcate, după 1990 [...] *«Amintirile» au fost recuperate prin 1992 de Gheorghe Țițeica, fiul lui Radu Țițeica,* ***pasaje și fragmente din această lucrare circulând – mai circulă și azi! –, mai ales în mediul on-line, în montaje însoțite, uneori, de comentarii bizare, anacolute, lipsite de logică și bun simț****. Dar asta este altă poveste.*[1]*"*

Dați-mi voie să precizez întrucîtva contextul ziselor de mai sus. Pînă la data apariției primei ediții a cărții de față, și făcînd abstracție de textele emanînd direct de la membrii familiei Țițeica[2], mențiunile tipărite ori pe net despre activitatea montană a *Țițeicilor* nu au depășit, în cel mai bun caz, **trei fraze** per lucrare/articol. Excepție au constituit-o informațiile emanînd de la subsemnatul, sub forma capitolului pe care îl întîlniți în această carte (și care circulă pe net de prin 1998, prima dată pe așa numita *listă Coștila*), în același mediu umblînd și materialele despre *Țițeici* aflate în secțiunea de față *Risipite pe net*.

Ca un făcut, nu a existat vreun montaniard față de care condeiul meu să se fi referit mai deferent, mai respectuos.

> Abia în vara 2019, în pregătirea unei expuneri publice despre frații Țițeica, mi-am descoperit unele sentimente mai neguroase, decelabile prin lupa lui Freud. Dar nici ele nu mi-au marcat în vreun fel afirmațiile publice despre Radu Țițeica, de pildă la clubul Floarea de Colț. Doar în particular am meditat (2019) că acesta însuși nutrise față de Mihai Haret trăiri personale nedescărcate la vremea lor, foarte probabil față de propriul tată.

Ironie a sorții, ideea publicării acelor *Memorii* ale lui Radu Țițeica a fost dată celor de la România Pitoreacă de subsemnatul, mai exact prin intermediul unui membru al colectivului dumnealor, Mircea Săndulescu.

---

[1] Prefață la „Ascensiuni montane. Oameni și locuri", de Radu Țițeica, editura România Pitorească, 2017.

[2] Am în vedere aici interviul pe care Șerban Țițeica îl acordă revistei „România Pitorească" în 1974, respectiv informațiile oferite de Radu Țițeica autorilor cărții „Ani de drumeție", 1976 (Valentin Borda, Nicolae Simion).

Tot subsemnatul, pe aceeași cale[1], le-a sugerat republicarea cărții lui Sorin Tulea („Amintiri din războaie neterminate", ed. Semne, 2003). Despre ea mi-a vorbit inițial Dan Casassovici, care mă contactase anterior – plăcut impresionat de postările mele privind fotografiile vechiului prieten al tatălui său. El mi-a împrumutat apoi volumul în cauză, pe care l-am reprodus prin scanare, trimițînd o copie electronică și lui Mircea Săndulescu, îndemnîndu-i să ia legătura – în privința republicării, la „România Pitorească" – cu Dan C.

Pentru că, vorba unui clasic, nici o facere de bine nu rămîne nepedepsită, m-am ales cu rîndurile lui Ogrinji reproduse mai sus. Situația este de tot hazul, eventual și la pătrat. Animatorul *României Pitorești* nu doar că a lipsit istoria alpină pînă acum de contribuții proprii[2], dar vorbește – fie și de la adăpostul dubiului („poate") – de o viitoare ediție critică privindu-l pe Radu Țițeica.

*"Sigur, nu avem de-a face cu o ediție critică – **poate o vom săvârși cu un alt prilej**, **cine mai știe**[3] – de aceea structura cărții a rămas deschisă, intenția noastră fiind, între altele, de a croi o imagine cât mai apropiată de contribuția cu totul remarcabilă a lui Radu Țițeica și în domeniul turismului."*

Acel gen de amabilități ale lui M. Ogrinji (privind pe subsemnatul) nu a fost singular:

„Asupra autorului volumului «Flora și vegetația munților Bucegi» [e vorba de Alex. Beldie] *vom mai reveni[4]. Nu însă din perspectiva cancanurilor*

[1] Pe Mircea Săndulescu (cu 14 ani mai mare decît subsemnatul) îl cunosc din vremea întîlnirilor de alpiniști, inițiate de N. Baticu în anii '80. Dincolo de un incident în 1995, la adunarea generală a C.A.R., ne-am aflat în relații bune, colaborînd la un moment dat (cca. 2000) pentru o revistă a Clubului care nu a mai ieșit. Cînd s-au tipărit memoriile lui Radu Țițeica, mi-am manifestat nemulțumirea pentru scrisele lui Ogrinji despre subsemnatul, moment în care tizul meu s-a apucat brusc a folosi persoana II plural (cu distanțarea aferentă, dar și semn că se raliază spuselor care mă nemulțumiseră).

[2] O excepție: a descoperit (2022) semnificația inițiației *I*, din titulatura ADMIR: *iubiți*.

[3] Legat de revenirea pomenită mai sus (deloc unică la M. Ogrinji, aducînd totodată cu promisiunile similare făcute de un Mihai Haret), nu am semnale să se fi produs pînă în prezent.

[4] „Amintiri și cugetări din 50 de ani de drumeție pe Bucegi", RP 2/2017.

pe care le-a proliferat în «scriiturile on-line»[1] ***un personaj zdruncinat, cu privirea rătăcită și apetit nețărmurit pentru dejecții****. Oameni precum Al. Beldie, cu o remarcabilă contribuție la tezaurul românesc al valorilor, indiferent de profilul lor, merită, întâi de toate, respect."*[2]

Sau:

„Emilian Cristea rămâne, ca alpinist, montaniard, speolog, publicist, dascăl, un excelent model pentru toate generațiile. Repet această convingere chit că mai poate răsări câte un ***om lipsit de caracter, cu o privire care te poate trimite la tratatele de psihiatrie, un om adulmecător de gunoaie care să-l împroaște cu toate noroaiele reale sau închipuite****"*[3]

Legat de așa aprecieri, nu stau oripilat/revoltat, sub salva lor în stare să irite pînă și munții. Ci mă întreb ce anume, nu tocmai avuabil, l-a indispus pe-acela cît să lanseze respectivul tip de atac.

Dl. Ogrinji îmi pare a fi fost lezat pe două paliere. Unul privea o pătrundere cu care omul normal nu este obișnuit, și anume a unui străin, în ceea ce poate fi numit *cocoonul* / bula proprie. Este zona alcătuită cu mai mulți prieteni și unde ne domolim inerentele angoase ale vieții, prin idei convenabile. Mai exact, emitem în acel spațiu aserțiuni hrănind cele două mari nevoi ale ființei umane: buna părere de sine, în paralel cu eliberarea de agresivitate către semeni din afara bulei (îndeobște fără ca aceștia să o afle, căci sînt ocupați cu activități similare în propriul cuib).

> Omenirea este alcătuită cu precădere din cocoonuri, zonele neutre fiind rare.

---

[1] Nu văd rațiunea folosirii ghilimelelor, la cei precum M. Ogrinji: ele nu semnalizează nici vreun citat, nici vreun sens total opus/ironic al cuvintelor pe care le încadrează. Par să indice expresii care sînt în afara celor uzitate curent, în acel grup, un fel de punere în gardă, asupra dificultății de a-i pricepe sensul.

[2] Faptul că unii semeni laudă ideea de respect nu înseamnă că ei excelează obligatoriu, în respectivul domeniu. Altminteri, eu unul tratez cu rezerve noțiunea de respect, ce înlătură subiectiv spiritul critic, legat de un seamăn.

[3] Prefața cărții „Biblioteca montaniardului".
M. Ogrinji mă va mai onora cu ceva asemănător, pe o filă a lui Dinu Mititeanu (unde lăsasem un comentariu): *„Superbă imagine! Oamenii normali nu știu cum să se mai bucure de asemenea minuni;* ***cei bolnavi, Dumnezeu să-i ierte****, caută să le mânjească cu tot dinadinsul. Păcat...".*

O caracteristică a acestora este că un trăitor în așa spații nu merge niciodată în *cuiburi* ale altora, deoarece îi lipsește antrenamentul necesar unor asemenea ieșiri pe teren străin, cu atît mai puțin nu va merge să combată vreo idee de acolo. (Foarte) neplăcut se simt pe teren necunoscut și șefii din vreun cocoon oarecare: în sine ei se află ființe ceva mai puternice, dar – în afara zonei unde strălucesc îndeobște – vor fi afectați inevitabil de lipsa fanilor, iar implicit nu vor putea emite obișnuitele discursuri înălțătoare, singurul mod în care știu să se manifeste.

Cocoon de căpătîi, în cazul lui M. Ogrinji, i s-a aflat revista „România Pitorească", respectiv aria ei umană de răspîndire. Acolo unde a putut trata, între altele, despre *Eternitatea satului*, respectiv despre ticăloșia dușmanilor – demers netulburat decît arareori (și inconsistent) de vreun *gînditor-diferit.* Este o situație în sine comodă, dar conferind și lipsă de antrenament, în a suporta vreun tulburător al acelui paradisiac loc. Pe această filieră îndrăznesc să cred că l-au afectat (foarte neplăcut) observațiile mele legate de „România Pitorească".

Exacerbarea bunei păreri de sine

În paralel, s-a mai petrecut un lucru... M. Ogrinji a editat începînd cu 2010 o colecție de volume montane (întreprindere pe care subsemnatul a apreciat-o din plin). Odată cu această reușită, a avut loc și o exacerbare a bunei păreri de sine. Mai exact, păstorind cărți ale altora despre munte, cel în cauză a ajuns să creadă un priceput în ale muntelui (inclusiv la istoria domeniului).

În realitate, M. Ogrinji știe doar să înflorească, măreț, o temă dată sau alta. În afara acestei tehnici, are mari porbleme...:
De pildă: *„Al. Vlahuță, Barbu Delavrancea, **I.L. Caragiale**, Nicolae Grigorescu – adeseori cu toții împreună – sau **Tache** Ionescu **băteau munții** ori chiar **croiau poteci alpine**[1] ...",* pasaj completat cu eternele obsesii personale: *"«Vraja Bucegilor»* [...] *conține spații, candori și în-*

[1] Caragiale nu a bătut munții; **Take** Ionescu nu croia poteci, ci plătea pentru amenajarea uneia (în Bucșoiul Bucegilor)

demnuri[1] *din vremuri pe când «omul era încă adevărat ca natura și natura adevărată ca omul», ca să-l citățm pe Mihai Eminescu* [...] *Crezul «Colecției verzi» – inspirat, desigur, din fenomenala publicistică eminesciană*[2]*: «Cine nu minte niciodată e natura»!"* [3]

Prezentările lui Ogrinji legate de cărțile din Colecția Verde sînt deseori alături de subiect. Legat de „Robinsonii Bucegilor" de pildă, lipsesc total referirile la acțiunile eroilor volumului, preferate fiind o lungă expunere despre V.A. Urechia (tatăl autorului Nestor), respectiv Castelul Peleș. Despre ultimul, sînt expuse inclusiv lungi extrase dintr-o scrisoare a domnitorului Carol, către fratele său. În același spirit, se află reproduse păreri despre N. Urechia ale altora, precum Radu Țițeica sau N. Iorga (care altminteri nu apucase să-l cunoască). Similar procedează și un alt condei din redacție, care brodează despre orice[4], numai despre acțiunile personajelor cărții nu (e citată însă prompt o iritare antiprogres a unuia dintre ele).

Atitudinea în cauză a generat și păreri despre mișcarea noastră alpină, căreia i se identificau probleme, urmate chiar și de soluții:

„Însăși înființarea CAR s-a produs prin frondă și orgolii. Aroganța, destul de des, ținând și ea aproape, invidia, pizma, toate au făcut ca dihonia din CAR să fi obosit vreodată. Chiar și azi această stare greu de înțeles persistă în existența Clubului Alpin Român. Dispute, ambiții de nepriceput, contestații, toate întruchipând, grație și altor ingrediente de aceleași soi, triste escalade ale absurdului....
Merită, totuși, intrat cu delicatețe în acest viespar și readuse pe același traseu și generațiile și istoria unei pătimașe pasiuni prăsite, în cele din urmă, de niște admirabili oameni ai curajului, ai imposibilului, ai carac-

[1] „Spații, candori și îndemnuri...". Sînt eternele formule vizînd inconștientul, avînd implicit mari problerme, cînd le ceri să treacă în concret: „Cum arată acele spații? Dar candori?" etc. Acel stil rezolvă *scurt și mult*, trecerea în conștient obligîndu-le să producă puțin (raportat la celălalt procedeu) și cu trudă.
[2] Fac aici mărturisirea că pe mine nu m-a entuziasmat publicistica eminesciană. Iar asta, pentru că verific ce îmi ajunge sub ochi. Inclusiv dacă este dumnezeiască, precum afirmă fanii de tip Anda R. Or, acea zonă eminesciană oferă destule afirmații mai mult decît omenești, bașca rămase în urmă cu două veacuri.
[3] Prefață la volumul RP „Vraja Bucegilor", de N. Urechia. Din zisa de mai sus înțeleg că Eminescu, nefiind natură, (mai și) mințea. Corectați-mă dacă greșesc.
[4] Mihai Vasile-Sângealb, RP 4/2019.

terelor neînduplecabile. Dar și ai posibilelor prietenii și armonii întru atingerea unor înălțimi accesibile doar unor temerari."

Pe același val, Ogrinji se simte îndrituit să aducă reproșuri „sfintei tinereți ignorante":

„Am avut o lungă discuție cu un alpinist care se pregătea să plece în Himalaya. Unde a și ajuns, de altfel, înregistrând chiar o bună performanță. Se întâmpla asta în urmă cu un an. Din vârf în vârf, am ajuns cu vorba și la câțiva dintre alpiniștii noștri de mai ieri: N. Baticu, E. Cristea, S. Tulea[1], W. Kargel. N-auzise de nici unul dintre ei... Ce să-l mai întreb de Nae Dimitriu, unul dintre întemeietorii Clubului Alpin Român (martie 1934)[2], V. Steopoe, G. Frim și, de ce nu?, despre Ion Trandafir... Cam toți i se păreau din niște munți care nici c-au existat vreodată. Să-i mai invoc pe Moș Butmăloiu[3] ori N. Gelepeanu?
Ceva și mai trist decât până la discuția pe care am purtat-o cu pasionatul alpinist român, stabilit de ceva ani în afara țării: am întâlnit numeroși iubitori de poteci și vârfuri alpine care mă priveau sideați aducând pe cărarea vreunei scurte povești pe Nestor Urechia, Bucura Dumbravă, Radu Țițeica și nu numai. Credeți că aveau habar de Al. Vlahuță ori minunatele scrieri ale lui Calistrat Hogaș? Aș! Sfântă tinerețe ignorantă[4]..."[5]

Fiind vorba însă despre o iluzie întru *pricepere* (fie și una salvatoare, în ale funcționării psihice), ea s-a vădit inevitabil extrem de fragilă, în fața semnalelor contrare provenite din realitate – între ele aflîndu-se și observațiile subsemnatului.

Pus în fața acelor atenționări, Ogrinji a refuzat să le accepte, iar totodată a dorit să producă disconfort celui care îi tulburase Eden-ul. În acest

[1] Tulea a fost un om de munte stimabil, dar cred că Ogrinji exagerează totuși considerația pe care i-o acordă (îmi pare că o face inclusiv intervenind în manuscrisele altora). Simpatia a decurs foarte probabil din gusturile ideologice comune.
[2] Dincolo de faptul că mai sus e trasă de urechi o categorie umană ce nu-i obligată să împărtășească gusturile lui M. Ogrinji, sînt convins că ultimul ar da serios din colț în colț, luat din scurt de vreun cunoscător al respectivului domeniu...
[3] Pe casa lui din Bușteni, cel în cauză își grafiase numele (apud R. Țițeica) *Butmăloi*, fără *u.*
[4] Interesantă defulare, a simpatiilor politice... Altminteri, reproșurile de mai sus decurg din supărarea lui Ogrinji (pe tipic haretin, 1939) că tinerii nu îi dau atenție.
[5] Postare Facebook, 24 ianuarie 2023.

sens, a căutat să ghicească vulnerabilitățile adversarului, îndreptînd apoi spre el arme ce-i păruseră în trecut că aduc succesul. De pildă, caracterizările sulfuroase de persoană, respectiv de acțiuni („*om lipsit de caracter, cu o privire care te poate trimite la tratatele de psihiatrie*[1]*”* etc.)

> *Aghiotantul* Mihai Vasile nu procedează mult diferit, el mizînd pe o bănuită sensibilitate a preopinentului (altminteri curentă la masculi), la ideea că nu e suficient de bărbat. Ori că nu a făcut parte dintr-o redacție sau că nu a publicat (la 2010) vreo carte:
> *„**Neputând să intre în rândul celor care au înfăptuit istoria alpinismului românesc**, acest domn a ales, **invocând echidistanţa**, să-şi dea cu parerea despre lucruri pe care doar le-a aflat de la unul sau de la altul sau pe care le-a citit prin diferite cărţi* [...] *În ceea ce privește atacul la redactorii revistei îl sfătuiesc, **dacă mai are bărbăţie în el**, să-l îndrepte spre cei cu care a avut probleme. Atacul prin ricoşeu n-o să-i rezolve frustrările lui, cel care n-a făcut parte din nici o redacţie şi care **n-a publicat nici o carte pe hârtie**.”*[2]

În paralel cu aprecierile care mă privesc, cei de la RP nu se jenează a urma drumuri deschise de subsemnatul (și pe care anterior le ignoraseră complet). De pildă, al cercetărilor despre Mihai Haret.

> M. Ogrinji preia dezinvolt – și fără să indice sursa – din ancheta despre Mihai Haret întreprinsă de subsemnatul, în rîndul unor contemporani ai acestuia[3]: *„Mihai **Gold**-Haret* [...] *a fost o figură controversată. Unii, se prea poate și din interes, au lăsat vorbe oarecum frumoase despre el. Alții, reprezentativi pentru turismul și publicistica domeniului din perioada interbelică, l-au judecat cu dreaptă măsură, chit că par aspre criticile care i s-au adus. Între cei din urmă, îi regăsim pe Nicolae* [sic!] *Baticu, Al. Beldie, Ion Manof, Nae Dumitriu* [sic!]*, care l-a arhituit cu formula «sfinxul alpin cu mustăți de slă-*

[1] Deși Ogrinji trece cam repede de la acuza unei priviri rătăcite la una demnă de tratatele psihiatrice (deci la antipod), cred că disconfortul primar i se trage de la neputința de a privi în ochi acel preopinent.
[2] În ciuda virulenței, rîndurile lui M. Vasile nu trădează... bărbăția de a răspunde la obiect, afirmațiilor mele care îl indispuseseră. Ceva în genul: „Domnule, legat de ceea ce spui, am altă opinie, mai exact următoarea...”.
[3] Vezi p. 133 și urm. din volumul de față

tar» [corect, cîrnățar]. *Oricum, observațiile lor, dincolo de picanterie – **poate vom stărui altă dată asupra lor** – erau în cele mai multe privințe obiective”*.[1]

...ori al caietelor de ascensiuni, respectiv ale scrisorilor[2] primite de Radu Țițeica, din care vor face volum separat, la editura dumnealor.

Între 1987 și 2020 mai multe scrisori din fondul Radu Țițeica s-au găsit la mine[3]. Pe cînd cei de la RP lucrau la volumul care avea să poarte titlul „Escalade și creste alpine” (ale lui Radu Țițeica), Gheorghiță Țițeica m-a contactat dacă le pot împrumuta (sic) celor de la „România Pitorească” acele scrisori. Nu am avut nimic împotrivă, ba chiar am propus să le depună finalmente la fondul arhivistic deținut de C.A.R la Bușteni. O atitudine de care îmi place să cred că se află diferită de a lui M. Ogrinji, care a refuzat să preia într-unul din volumele lui Dinu Mititeanu, pe care le-a păstorit, pasajele de pe blogul acestuia ce pomeneau numele meu (în calitate de colindător al abruptului Bucegilor)[4].

Sau al prezentării Buletinului Alpin *verde* (nr. 2-3-4/1940), de care află din prima ediție a cărții de față.

În postura de simpatizant extremei dreapte, ocupație de căpătîi îi este lui M. Ogrinji *albirea* înaintașilor aderenți la acel curent. În cazul lui Ion Trandafir nu spune pentru ce a ajuns după gratii, ci doar că „*a fost executat, alături de alți camarazi, la penitenciarul din Vaslui”* (corect, pădurea Tîncăbești, între București și Ploiești). Același punctează totodată *„ideile înălțătoare pe care le-a propovăduit această Mișcare. Ca imensa majoritate a membrilor ei, Tulea n-a avut nici o legătură cu excesele, cu crimele comise de cei exaltați sau mai puțin educați[5], ru-*

[1] RP 1/2019.

[2] O epistolă a acelui set a fost reprodusă în cartea „Pe crestele Carpaților”, 1984, dar fără a se intra în comentarii.

[3] Gheorghiță era total dezinteresat de munte, situație în care acele materiale riscau să se piardă cîndva. Le-am preferat, deși sună urît, în posesia mea.

[4] Ultima informație mi-a parvenit via e-mail de la Dinu M.

[5] S. Tulea nu a găsit nimic bizar în a rămîne prieten cu I. Trandafir (căruia îi trimitea scrisori la închisoarea Văcărești), deși ultimul se mărturisea fără vreun regret, pentru participarea la uciderea lui M. Stelescu.

dimentari chiar, Ca și în alpinism, și în Mișcarea legionară preponderenți au fost, inițial, intelectuali[1] *– avocați, ingineri, doctori, profesori, studenți, elevi chiar".*

Am arătat totodată că publicarea *Memoriilor* lui Radu Țițeica s-a făcut în baza sugestiei subsemnatului. Tot în baza trimiterilor mele (inițial pe net, apoi în prima ediție a acestei cărți[2]) la caietul de ascensiuni al lui Radu Țițeica, România Pitorească scoate în 2021 un volum ce cuprinde acele notații, cît și scrisori precum cele primite de la Mihai Haret.

În contextul acestei atitudini a lui M. Ogrinji, inevitabil mă întreb în ce condiții de istorie personală a deprins așa conduită: cea de a lovi un adversar – pe tipicul *Celor trei mesaje* (altminteri, fără a indica destinatarul) –, dar și de a profita cît mai mult de pe urma ideilor lui.

În loc de încheiere

„Dragi români, fiți mai buni în 2018"
„În 2020, români fiți mai harnici și mai buni!"[3]

[1] I. Trandafir (și el simpatizat de Ogrinji) era absolvent al Academiei Comerciale.
[2] Ogrinji va afirma însă că „domnul Gheorghe Țițeica [altminteri dezinteresat de ale muntelui] a găsit în arhiva ilustrului său părinte și un Caet de MUNTE!". Și nu că îl găsise subsemnatul în 1987, iar apoi scrisese în amănunt despre notațiile lui.
[3] Îndemn pe coperta revistei „România Pitorească", la debutul acelor ani.